

marnix academie

Marnix Academie

Opleiding tot leraar Basisonderwijs

Uitgebreide opleidingsbeoordeling

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van de bestaande hbo-bachelor Opleiding tot leraar Basisonderwijs van Marnix Academie P.C. Hogeschool. De beoordeling is uitgevoerd door een visitatiepanel dat door NQA in opdracht van Marnix Academie P.C. Hogeschool is samengesteld. Het panel is in overleg met de opleiding samengesteld en is voorafgaand aan de visitatie goedgekeurd door de NVAO.

Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Het is opgesteld conform het *Beoordelingskader voor de uitgebreide opleidingsbeoordeling* van de NVAO (22 november 2011) en het *NQA Protocol 2014 voor de uitgebreide opleidingsbeoordeling*.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 1, 2 en 3 oktober 2014.

Het visitatiepanel bestond uit:

De heer prof. dr. M.J.M. Vermeulen (voorzitter, domeindeskundige);

De heer J.D. Linckens (domeindeskundige);

Mevrouw E.M. Suasso de Lima de Prado (domeindeskundige);

De heer C. van Drieberge (studentlid).

Mevrouw dr. M.J.H. van der Weiden, auditor van NQA, trad op als secretaris van het panel.

Bij de aanvraag werd door de instelling een kritische reflectie aangeboden die naar vorm en inhoud voldeed aan de eisen van het desbetreffende beoordelingskader van de NVAO en aan de eisen van het *NQA Protocol 2014*.

Het panel heeft de kritische reflectie bestudeerd en een bezoek aan de opleiding gebracht. De kritische reflectie en alle overige (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie hebben het visitatiepanel in staat gesteld om tot een weloverwogen oordeel te komen.

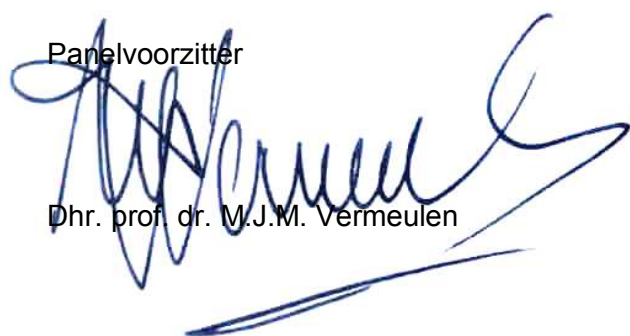
Zoals gevraagd in de brief van de NVAO (met kenmerk NVAO/20131990/AH) is in deze rapportage expliciet aandacht besteed aan drie focuspunten: de invoering van de kennisbases, de kwaliteit van de instroom en de kwaliteit van het onderwijzend personeel. De NVAO gebruikt de bevindingen van het panel ten aanzien van de focuspunten voor de systeembrede analyse na afloop van de visitaties bij de lerarenopleidingen.

Hoofdstuk 1 bevat de basisgegevens van de opleiding. Vervolgens is in hoofdstuk 2 de beoordeling van het panel per standaard beschreven, gevolgd door hoofdstuk 3 waarin het eindoordeel voor de opleiding volgt. In hoofdstuk 4 geeft het panel zijn oordeel over het bijzondere kenmerk. Tot slot zijn in hoofdstuk 5 aanbevelingen ten aanzien van de opleidingsbeoordeling uitgewerkt.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Utrecht, 26 november 2014

Panelvoorzitter

Dhr. prof. dr. M.J.M. Vermeulen

Panelsecretaris

Mw. dr. M.J.H. van der Weiden

Samenvatting

De bacheloropleiding tot leraar basisonderwijs van de Marnix Academie wordt als reguliere en academische voltijdopleiding en als deeltijdopleiding aangeboden in Utrecht. Het panel komt voor deze opleiding zowel voor de voltijd- als voor de deeltijdvariant tot het eindoordeel **goed**.

Beoogde eindkwalificaties

De Marnix Academie beoogt professionals op te leiden die hun beroep 'bekwaam, betrokken en bevolgen' uitoefenen. De academie gebruikt de in de wet BIO vastgelegde SBL-competenties als uitgangspunt, heeft ze uitgewerkt in indicatoren per opleidingsfase en voorzien van een 'Marnix-kleur', waarin de christelijke waarden en het persoonlijk meesterschap tot uitdrukking komen. Voor de borging van het hbo-niveau hanteert de Marnix Academie de Dublin descriptoren. De Marnix Academie heeft een breed partnerschap weten te ontwikkelen, met stevige betrokkenheid van het werkveld. Door de academische variant biedt de opleiding extra uitdaging aan studenten die meer aankunnen. De opleiding oriënteert zich actief op internationale ontwikkelingen. Het panel waardeert de aandacht voor duurzaamheid in de doelstellingen. Het panel concludeert dat de beoogde eindkwalificaties voldoen aan de nationale en internationale eisen van een hbo-bacheloropleiding.

Het panel komt op de beoogde eindkwalificaties (standaard 1) tot het oordeel **goed**.

Programma

Het panel stelt vast dat de opleiding door de verbinding tussen theorie en praktijk een goede beroepsopleiding is. Het hbo-niveau komt naar voren door de aandacht voor onderzoeksvaardigheden. De kennisbases hebben een natuurlijke plek gekregen bij de vakgebieden. De behandelde thema's zijn actueel. De opleiding is erin geslaagd de verbinding met de praktijk sterk te verankeren. De docenten fungeren door hun deskundigheid en ervaring als rolmodel. De studenten kiezen steeds zelf voor de stageschool die past bij hun leerbehoefte.

De opleiding voldoet in alle varianten aan de minimale vereiste van 240 EC voor een hbo-bachelorprogramma. Het curriculum is opgebouwd in vier fasen van elk 60 EC. In de academische variant is de pre-master onderwijskunde van de Universiteit Utrecht geïntegreerd. Alle studenten worden opgeleid tot stevige generalisten. Het programma heeft een heldere horizontale en verticale samenhang aan de hand van vier leerlijnen: praktijkleren, vak- en vormingsgebieden, studietoetsing en onderzoek. Er is veel aandacht voor internationalisering. De opleiding hanteert een duidelijk didactisch concept en brengt dat consequent in praktijk. Studenten voelen zich uitgedaagd en merken hoe hun autonomie groeit door de studietoetsing. De didactiek is aangepast aan de studentengroepen: de volwasseneneducatie bij de deeltijdopleiding en de ateliers bij de academische variant. Het panel vindt het een sterk punt dat de doelen vaststaan, maar de weg ernaartoe kan variëren.

De Marnix Academie hanteert voor alle varianten van de opleidingen de juiste toelatingseisen. Voor de deeltijdopleiding gaat de opleiding uit van een driejarig curriculum met 180 EC op basis van artikel 7.9a van de Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek (WHW): het versnelde traject gericht op studenten met een hogere vooropleiding. De Marnix Academie bevordert een goede aansluiting door een uitgebreid voorlichtings- en studiekeuzetraject, intensief contact met het toeleverende mbo en een ruim aanbod aan deficiëntiecurcussen.

Het programma is pittig en zet de studenten aan tot studeren. De studenten waarderen dat. De studielast wordt intensief gemonitord en als er problemen zijn, worden die snel opgelost. Er is soms sprake van piekbelasting doordat er veel reflectieverslagen worden vereist. Dit is een knelpunt. Het panel waardeert het dat de opleiding naar creatieve alternatieven zoekt, in de vorm van een pilot met een beeldportfolio.

Het panel beoordeelt de duur van de opleiding (standaard 7) als **voldoende**, en de oriëntatie, inhoud, vormgeving, instroom en studeerbaarheid van de voltijdopleiding (standaarden 2, 3, 4, 5 en 6) als **goed**.

Personeel

De Marnix Academie heeft een goed geoperationaliseerd personeelsbeleid dat gericht is op *teamwork*. Het panel vindt het een sterk punt dat het professionaliseringsbeleid expliciet gekoppeld is aan het strategische beleidsplan, maar dat er tegelijkertijd ruimte is voor individuele wensen van medewerkers.

Het panel trof tijdens het bezoek een deskundig docententeam aan dat goed op elkaar ingespeeld is en gezamenlijk invulling geeft aan het opleidingsprogramma. De docenten zijn daadwerkelijk rolmodellen doordat ze kennis hebben van zowel theorie als praktijk, bereid zijn te reflecteren op hun handelen en zich te blijven ontwikkelen. De docenten staan open voor nieuwe ontwikkelingen en de inbreng van studenten en dragen op die manier de gemeenschappelijke waarden van de opleiding actief uit. Met de staf-studentratio van 1:25 kunnen alle onderwijs- en begeleidingstaken met de juiste intensiteit worden uitgevoerd. De werkdruk wordt zorgvuldig bewaakt. Studenten zijn tevreden over de bereikbaarheid van de docenten.

Het panel beoordeelt het personeelsbeleid, de kwaliteit en de kwantiteit van het personeel (standaarden 8, 9 en 10) als **goed**.

Voorzieningen

De onderwijsvoorzieningen zijn uitgebreid en worden goed onderhouden. De ruimtes voldoen en de mediatheek nodigt studenten uit verder te kijken dan de vaste literatuurlijsten.

De studiebegeleiding gaat uit van een duidelijke onderliggende visie en bestaat uit vijf onderdelen: vakinhoudelijke begeleiding, studieloopbaanbegeleiding, praktijkbegeleiding, persoonlijke begeleiding en de begeleiding van 'paboys'. De rollen voor docenten en begeleiders, ook op de stageschool, zijn duidelijk.

Er wordt rekening gehouden met de leerbehoeften van de studenten, wat onder andere tot uiting komt in de matchingsprocedure voor de praktijkstages en in de eigen aanpak bij de deeltijdvariant.

Het panel beoordeelt de materiële voorzieningen en de studiebegeleiding (standaarden 11 en 12) als **goed**.

Kwaliteitszorg

De opleiding wordt periodiek geëvalueerd op basis van concrete streefdoelen en actieplannen. De opleiding neemt zichzelf flink de maat en reageert snel als er problemen zijn. Er is een goede kwaliteitszorgcyclus. Het panel waardeert de intercollegiale audit die met collega-instellingen is uitgevoerd. Er is sprake van een systematische verbeteraanpak. De opleiding heeft zowel naar aanleiding van de vorige accreditatie als proactief verbeteringen aangebracht. De terugkoppeling van evaluatieresultaten naar de studenten en docenten is goed. De betrokkenheid van alle belanghebbenden is op voorbeeldige wijze geregeld. De aanpak is systematisch en uit de gesprekken bleek dat iedereen zich goed gehoord voelt.

Het panel beoordeelt de evaluatie van resultaten, de verbetermaatregelen en de betrokkenheid bij kwaliteitszorg (standaarden 13, 14 en 15) als **goed**.

Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

Het systeem van toetsing voldoet aan de eisen. Er wordt creatief gezocht naar minder eenzijdige toetsinstrumenten en door de invoering van de profielen in de startbekwaamheidsfase kan het praktijkonderzoek beter tot zijn recht komen. Er is veel collegiaal overleg waardoor het vierogenprincipe goed wordt benut. De examen- en toetscommissie zien toe op de kwaliteit van de toetsing. Er is regelmatig scholing van instituuts- en schoolopleiders. Het panel adviseert de opleiding de instituutsopleider een iets actievere rol te geven bij de stage.

Het eindniveau van de afgestudeerden wordt afgemeten aan een brede mix aan toetsen. Alle werkstukken die het panel heeft bestudeerd, laten het vereiste hbo-niveau zien. De werkstukken zouden nog aan kracht winnen als de resultaten systematischer werden teruggekoppeld naar de probleemstelling. De afgestudeerden van alle varianten van de opleiding functioneren naar volle tevredenheid van het werkveld en vinden dat de opleiding hen daarop goed heeft voorbereid.

Het panel beoordeelt de toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties (standaard 16) als **goed**.

Aanvraag bijzonder kenmerk

Het panel heeft kennis genomen van het auditrapport van Hobéon en het toegekende certificaat en stelt vast dat de Marnix Academie hierdoor voldoet aan de criteria voor toekenning van het bijzonder kenmerk 'duurzaamheid'. Het panel herkende de doorwerking ervan ook in de praktijk tijdens het bezoek.

Inhoudsopgave

1	Basisgegevens van de opleiding	11
2	Beoordeling	13
	Beoogde eindkwalificaties	13
	Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties	13
	Programma	15
	Standaard 2 Oriëntatie van het programma	15
	Standaard 3 Inhoud van het programma	17
	Standaard 4 Vormgeving van het programma	19
	Standaard 5 Instroom	21
	Standaard 6 Studeerbaarheid	23
	Standaard 7 Duur	25
	Personeel	26
	Standaard 8 Personeelsbeleid	26
	Standaard 9 Kwaliteit van het personeel	28
	Standaard 10 Kwantiteit van het personeel	30
	Voorzieningen	31
	Standaard 11 Materiële voorzieningen	31
	Standaard 12 Studiebegeleiding	32
	Kwaliteitszorg	34
	Standaard 13 Evaluatie resultaten	34
	Standaard 14 Verbetermaatregelen	35
	Standaard 15 Betrokkenheid bij kwaliteitszorg	36
	Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	37
	Standaard 16 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	37
3	Eindoordeel over de opleiding	41
4	Aanvraag bijzonder kenmerk	43
5	Aanbevelingen	45
6	Bijlagen	47
	Bijlage 1: Eindkwalificaties van de opleiding	49
	Bijlage 2: Overzicht opleidingsprogramma	53
	Bijlage 3: Deskundigheden leden visitatiepanel en secretaris	57
	Bijlage 4: Bezoekprogramma	63
	Bijlage 5: Bestudeerde documenten	67
	Bijlage 6: Overzicht bestudeerde afstudeerwerken	71
	Bijlage 7: Verklaring van volledigheid en correctheid	73

1 Basisgegevens van de opleiding

Administratieve gegevens van de opleiding

1. Naam opleiding in CROHO	Opleiding tot leraar Basisonderwijs
2. Registratienummer opleiding in CROHO	34808
3. Oriëntatie en niveau	hbo bachelor
4. Aantal studiepunten	voltijd: 240 EC deeltijd: 180 EC
5. Afstudeerrichting(en)	--
6. Variant(en)	voltijd regulier voltijd academisch deeltijd regulier
7. Locatie(s)	Utrecht
8. Ad-programma*	--
9. Registratienummer Ad in CROHO	--
10. Jaar vorige visitatie en datum besluit NVAO	Vorige visitatie: november 2007/september 2008 Besluit NVAO:22 december 2009
11. Code of conduct	--
12. Aanvraag bijzonder kenmerk	Duurzaamheid

*) Associate Degree, indien van toepassing

Administratieve gegevens van de instelling

13. Naam instelling	Marnix Academie P.C. Hogeschool
14. Status instelling	Bekostigd
15. Resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Niet aangevraagd

Kwantitatieve gegevens over de opleiding

Voltijd hbo-ba

Uitval uit het eerste jaar

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Uitval uit het eerste jaar	37%	39%	29%	23%	29%	36%	34%	33%

Uitval uit de bachelor

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Uitval uit de bachelor	15%	15%	15%	13%	12%	6%	3%

Rendement

	2006	2007	2008	2009
Rendement	43%	68%	48%	45%

Deeltijd hbo-ba

Uitval uit het eerste jaar

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Uitval uit het eerste jaar	32%	26%	29%	33%	30%	27%	39%	19%

Uitval uit de bachelor

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Uitval uit de bachelor	17%	11%	17%	13%	26%	25%	12%

Rendement

	2006	2007	2008	2009
Rendement	41%	59%	46%	87%

Docenten

Docentkwaliteit

Opleidingsniveau	Master	PhD	Totaal
Percentage	81%	4,5%	85,5%

Student-docentratio

	Student	Docent
Streefratio	25	1
Gerealiseerde ratio per 01-10-2013	24	1

Contacturen

Jaar	1	2	3	4
Voltijd regulier	12,9	10,5	10	7
Voltijd academisch	13,1	11,6	10,5	9
				Selectietraject Universiteit Pre-master Universiteit
Deeltijd		8,8	4	4

2 Beoordeling

Het visitatiepanel beschrijft hieronder per standaard van het NVAO beoordelingskader de bevindingen, overwegingen en conclusies. Het eindoordeel over de opleiding volgt in hoofdstuk 3, de aanbevelingen in hoofdstuk 5.

De Marnix Academie is een zelfstandige monosectorale hogeschool, gespecialiseerd in de opleiding tot leraar basisonderwijs, gevestigd in Utrecht. De Marnix Academie biedt een regulier voltijdprogramma, een academisch voltijdprogramma en een deeltijdprogramma aan. Tenzij expliciet vermeld, gelden de bevindingen en oordelen van het panel voor alle drie varianten.

Beoogde eindkwalificaties

Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Bevindingen

Beroepscompetenties

De Marnix Academie beschrijft in de kritische reflectie dat ze professionals beoogt op te leiden die hun beroep 'bekwaam, betrokken en bevlogen' uitoefenen. De academie gebruikt de in de wet BIO vastgelegde SBL-competenties als uitgangspunt, heeft ze uitgewerkt in indicatoren per opleidingsfase en voorzien van een 'Marnix-kleur'. De 'Marnix-kleur' houdt in dat voor elke competentie wordt aangegeven hoe deze zich verhoudt tot de DCBO-kaders en -competenties. DCBO staat voor Diploma Christelijk Basisonderwijs.

De eigen kleur komt ook tot uiting doordat de Marnix Academie een achtste competentie over persoonlijk meesterschap heeft toegevoegd, zodat de volledige lijst competenties nu de volgende is:

- Competentie 1: Interpersoonlijk competent.
- Competentie 2: Pedagogisch competent.
- Competentie 3: Vakinhoudelijk en didactisch competent.
- Competentie 4: Organisatorisch competent.
- Competentie 5: Competent in het samenwerken in een schoolteam.
- Competentie 6: Competent in samenwerken met de omgeving.
- Competentie 7: Competent in reflectie en ontwikkeling.
- Competentie 8: Competent in inspiratie en normatief handelen. Tijdens het visitatiebezoek kon het panel uit de gesprekken opmaken dat de achtste competentie voor alle betrokkenen een essentieel onderdeel van de opleiding is.

Voor de academisch gevormde leraar komen hier de competenties bij voor hun rol van onderzoeker en van ontwikkelaar en educatief ontwerper gericht op talentontwikkeling van kinderen. Overigens is de aandacht voor onderzoek ook in de beoogde eindkwalificaties van de reguliere varianten naar het oordeel van het panel goed aanwezig, zoals passend is voor een hbo-opleiding. Zie bijlage 1 voor een uitwerking van de acht competenties.

Niveaukwalificatie

Voor de borging van het hbo-niveau hanteert de Marnix Academie de Dublin descriptor, die landelijk zijn geoperationaliseerd in tien generieke hbo-kwalificaties. In het Netherlands Qualification Framework (NLQF) wordt de relatie van de bacheloropleiding met het niveau erboven en eronder zichtbaar gemaakt, wat kan bijdragen aan (internationale) mobiliteit van studenten en werknemers. Daarom is de Marnix Academie begonnen de afstudeerprofielen te beschrijven in termen van NLQF-niveaubeschrijvingen.

Eisen van de beroepspraktijk

De Marnix Academie hanteert als uitgangspunt dat scholen en de lerarenopleiding elkaar nodig hebben om goede leerkrachten op te leiden. Daarom worden sinds 2006 de studenten opgeleid binnen het kader van de opleidingsschool Partners in Opleiding en Ontwikkeling (POO). In overleg met dit partnerschap is een strategisch plan opgesteld, 'Nieuwe Leer-Kracht'. De 'bekwame, betrokken en bevolgen' professional die de Marnix Academie wil opleiden, werkt vanuit een normatief kader met aandacht voor duurzaamheid en duurzame ontwikkeling. De leerkracht kan een bijdrage leveren aan het leren in de 21^e eeuw. Na overleg met het partnerschap is geconcludeerd dat in het beroep van leraar vooral de pedagogische rollen en competenties centraal zullen komen te staan. Dit wordt de komende jaren verder uitgewerkt.

Behalve het leren in de 21^e eeuw (*learning across time and space*) is in Europees verband het belang geformuleerd van het leven, leren en werken als wereldburger. De academie heeft in het beleidsplan wereldburgerschap/internationalisering 'Grenze(n)loos leren en onderwijzen' uitgewerkt hoe ze dit de komende jaren in het onderwijsprogramma gaat vormgeven.

De Marnix Academie consulteert met regelmaat de stuurgroep van het partnerschap en de Veldadviesraad (VAR) voor het actualiseren van het onderwijs. Voorbeelden zijn de ontwikkelingen op het gebied van opbrengstgericht werken en passend onderwijs. Ook bij het ontwerpen van nieuwe afstudeerprofielen zijn het POO en de VAR betrokken. Het panel waardeert de nauwe betrokkenheid en structurele contacten die de Marnix Academie met het scholenveld heeft en hoe ze dit laat doorwerken in de doelstellingen van de opleiding.

Overwegingen en conclusie

Het panel stelt op basis van de kritische reflectie en de gesprekken tijdens het bezoek vast dat de Marnix Academie een duidelijke visie heeft op de leerkrachten die ze wil opleiden: de labels die hiermee samenhangen, zoals 'bekwaam, betrokken en bevlogen', competentie 8, 'studenten met lef' en *21st century skills* kwamen herhaaldelijk op natuurlijke en vanzelfsprekende wijze in de gesprekken naar voren, wat erop duidt dat de visie bij alle betrokkenen breed gedragen wordt.

De Marnix Academie heeft een actief en breed partnerschap weten te ontwikkelen en de betrokkenheid van de Veldadviesraad is stevig. De Marnix Academie heeft ook een duidelijke visie op praktijkgericht onderzoek, die nog sterker tot uitdrukking komt door de recente ontwikkeling van profielen (zie standaard 3). Door de academische variant biedt de opleiding extra uitdaging aan studenten die meer aankunnen. Het panel waardeert het actieve beleid ten aanzien van internationalisering en duurzaamheid. De aanvraag voor het bijzondere kenmerk duurzaamheid bespreekt het panel in hoofdstuk 4.

Het panel concludeert dat de beoogde eindkwalificaties voldoen aan de nationale en internationale eisen van een hbo-bacheloropleiding.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Programma

Standaard 2 Oriëntatie van het programma

De oriëntatie van het programma waarborgt de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van wetenschappelijk onderzoek en/of de beroepspraktijk.

Bevindingen

Competentiegericht opleiden

In het onderwijsprogramma staat competentiegericht opleiden centraal. Daarin worden kennis, vaardigheden en houding geïntegreerd ontwikkeld. De competentiegerichte opleiding is gericht op de ontwikkeling van persoonlijk meesterschap aan de hand van de acht competenties. Hierdoor komt de verbinding tussen theorie en praktijk al vanaf het begin van de opleiding tot stand. Voor een schematisch overzicht van de curricula van de drie opleidingsvarianten zie bijlage 2.

Kennis

Bij de kenniscomponent staan de generieke en vakspecifieke kennisbases voor de pabo centraal. De kennisbases bevatten schoolvakkennis, (vak)didactische kennis en conceptuele kennis.

De basisdelen van de kennisbases komen in de eerste drie studiejaar aan de orde, de profieldelen zijn opgenomen in de afstudeerprofielen in het vierde studiejaar. Conform het opleidingsconcept staan de theoretische kennisinhouden ten dienste van de ontwikkeling tot leraar en wordt de theorie steeds in verband gebracht met mogelijk praktisch handelen. De studenten vertelden het panel dat ze het prettig vinden dat ze de schoolvakken kennis direct leren te gebruiken in hun stagelessen. Dit geldt niet alleen voor de zaakvakken maar ook voor de creatieve vakken.

De kritische reflectie vermeldt dat de actualiteit van de aangeboden kennis wordt geborgd doordat de Marnix Academie beschikt over het Centrum voor Praktijkgericht Onderzoek (CvPO). Binnen het CvPO zijn lectoraten en hogeschoolhoofddocenten actief, die aan het centrale onderzoekthema 'het leren en onderwijzen in de 21^e eeuw' werken. De actualiteit wordt zichtbaar in de verplichte en aanbevolen vakliteratuur en wordt aan de orde gesteld in de zogeheten vrijdagmatinees. De literatuurlijsten in de studieroutes bevatten ook internationale artikelen. Het panel bevestigt op basis van het bestudeerde materiaal dat de literatuur actueel en van voldoende diepgang is en ook internationaal georiënteerd is. De docenten weten in hun onderwijs goed aan te sluiten bij actuele landelijke ontwikkelingen en regionale thema's. Studenten leren om te gaan met de digitale leeromgeving. Ze kunnen i-pads lenen en er zijn trainingslijnen, bijvoorbeeld over *augmented reality*.

Vaardigheden

Bij de vaardigheden gaat het om vakvaardigheden, beroepsvaardigheden en studievoordigheden. Vakvaardigheden worden op de opleiding geoefend en in het praktijkleren toegepast. De beroepsvaardigheden worden geoefend in de praktijk. De studievoordigheden zijn verweven in theorie en praktijk en worden ontwikkeld in de studiecoaching. Het praktijkleren is naar het oordeel van het panel goed ontwikkeld (zie ook standaard 3). Door de contacten van de relatiebeheerder van de Marnix Academie met de schoolopleiders en door de overlegstructuur tussen de opleiding en de partnerscholen is er een goede afstemming over het beoogde leereffect van de praktijkstages. Studenten kiezen actief voor hun stageschool doordat de matching tot stand komt op basis van een partnerscholenmarkt, waar scholen en studenten zich aan elkaar presenteren. De studenten vinden hun docenten goede rolmodellen die gemakkelijk de verbinding kunnen leggen tussen de theorie en de praktijk.

Onderzoeksvaardigheden worden in de eerste twee opleidingsfasen getraind waarna de studenten in de laatste twee fasen een praktijkonderzoek uitvoeren. Het begrip 'onderzoekende houding' is door de academie geoperationaliseerd in de begrippen kritisch, nieuwsgierig, analytisch en planmatig (KNAP). Studenten uit de reguliere voltijd- en deeltijdopleiding doen een praktijkonderzoek naar een actuele schoolontwikkelingsvraag. Sommige studenten kunnen deelnemen aan een van de leerwerkgemeenschappen die vanuit het partnerschap met afzonderlijke schoolteams zijn gevormd. Daarin wordt door leraren in de school, studenten en opleidingsdocenten op onderzoeksmatige wijze gewerkt aan een schoolontwikkelingsvraag. Het panel vernam tijdens het bezoek dat het aantal leerwerkgemeenschappen de komende tijd flink zal worden uitgebreid. Er zullen in overleg met de partnerscholen nieuwe leerwerkgemeenschappen bij komen.

Studenten van de academische variant ontwikkelen meer vaardigheden op het terrein van onderzoek. Zij werken vanaf het begin van de opleiding in Research & Design (R&D) ateliers en in modules van de Universiteit Utrecht (UU). Studenten voeren verdiepend theoretisch of praktijkgericht onderzoek uit, gecombineerd met het ontwerpen van onderwijs en kennisdeling.

Houding

Bij de component houding vindt de opleiding de waardengeladenheid van de professionele identiteit belangrijk. Daarom is ook de achtste competentie toegevoegd en wordt tijdens de opleiding systematisch aandacht besteed aan visieontwikkeling en beroepshouding. Binnen de studiecoaching worden casussen uit de praktijk besproken en wordt gereflecteerd op het handelen in de praktijk. Daardoor oefenen de studenten de hbo-vaardigheden reflectie, generalisatie en transfer. Bij standaard 1 is al vermeld dat de waardengeladenheid in alle gesprekken duidelijk naar voren kwam.

Overwegingen en conclusie

Het panel stelt vast dat de opleiding door de verbinding tussen theorie en praktijk een goede beroepsopleiding is. Het hbo-niveau komt naar voren door de aandacht voor onderzoeksvaardigheden. De kennisbases hebben een natuurlijke plek gekregen bij de vakgebieden. De behandelde thema's zijn actueel. De opleiding is erin geslaagd de verbinding met de praktijk sterk te verankeren door de leerwerkgemeenschappen, de overlegstructuur in het partnerschap en door de contacten tussen de relatiebeheerder en de schoolopleiders. De docenten fungeren door hun deskundigheid en ervaring als rolmodel. De studenten kiezen steeds zelf voor de stageschool die past bij hun leerbehoefte.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 3 Inhoud van het programma

De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.

Bevindingen

Het curriculum is opgebouwd in vier fasen: opleidingsbekwaam (OB), beroepstakenbekwaam (BB), werkplekbekwaam (WB) en startbekwaam (SB). OB en BB vormen samen de major, terwijl WB en SB de minor vormen. Elke fase omvat een studiejaar (60 EC). In de academische variant is de pre-master onderwijskunde van de Universiteit Utrecht geïntegreerd. Het zwaartepunt ligt daarbij in de SB-fase.

Alle programmaonderdelen, inclusief het praktijkleren, zijn gericht op het verwerven van de competenties, de hbo-kwalificaties en de kennisbases. Dit wordt zichtbaar in de leerdoelen die voor ieder programmaonderdeel zijn opgenomen in de studiegids en de studieroute en in het toetsplan van de opleiding. De Marnix Academie heeft de competenties uitgewerkt in succesfactoren, indicatoren om het te bereiken niveau vast te stellen.

Hierdoor is naar het oordeel van het panel zeer inzichtelijk hoe de opleiding ervoor zorgt dat alle beoogde eindkwalificaties in het programma verwerkt zijn.

Samenhang

Het programma kent een horizontale en een verticale samenhang. De horizontale, inhoudelijke samenhang komt tot stand doordat in elk van de vier opleidingsfasen gewerkt wordt aan de ontwikkeling van de competenties, het hbo-niveau, de kennisbases en het persoonlijk meesterschap en doordat de vakken gekoppeld worden aan pedagogische en onderwijskundige thema's en aan het praktijkleren.

De verticale samenhang is gekoppeld aan vier doorgaande lijnen die elk een logische opbouw kennen met een toenemende complexiteit en integraliteit. De opleiding onderscheidt de programmaliijnen praktijkleren, vak- en vormingsgebieden en studiecoaching en de ontwikkelingslijn onderzoek. De programmaliijn vak- en vormingsgebieden bestaat uit de (basisschool)vakken, minoren en profielen en een lijn onderwijskunde/pedagogiek. Deze laatste lijn is uitgewerkt in de onderdelen LeerKracht in de eerste twee fasen (OB en BB), in de zorgminor in de fase WB en in diverse minoren en profielen in de fase SB.

Naast de hierboven beschreven horizontale en verticale samenhang is in de opleiding gezorgd voor een samenhang tussen het binnenschoolse curriculum en het praktijkleren en daarmee voor een stevige verbinding tussen theorie en praktijk. Het praktijkleren wordt in de kritische reflectie beschreven als de rode draad van de opleiding en er wordt steeds geschakeld tussen de theorie en de praktijk, vooral in de onderzoeksprojecten en de studiecoaching. Het panel heeft dit tijdens het bezoek bevestigd gezien. De studenten tonen hun ontwikkeling van persoonlijk meesterschap aan in het portfolio dat ze gedurende de opleiding opbouwen. Daarin beschrijft en verantwoordt de student situaties uit de beroepspraktijk, voegt daar theoretische onderbouwing en reflecties aan toe en ontwikkelt een eigen visie op het beroep.

Specialisatie

In de eerste drie jaar van de opleiding ontwikkelen de studenten zich breed tot generalisten. In het derde jaar beginnen de studenten zich geleidelijk te specialiseren door te kiezen voor de onder- of de bovenbouw. Het laatste studiejaar, de fase SB, is geheel gewijd aan de specialisatie en kiezen de studenten een minor of profiel waarmee ze zich kunnen profileren. In 2013-2014 bestond het aanbod uit de vakdomeinminor Kansen voor taalontwikkeling, de vakdomeinminor rekenen-wiskunde, de minor bewegingsonderwijs, de minor Cultuur en Identiteit, de minor *Special Educational Needs* (pre-master), de tienerminor, de internationale stage en onderzoek, het profiel Specialist jonge kind (inclusief het vak vroeg vreemde talenonderwijs Engels) en het profiel Wereld, Wetenschap en Techniek. Per 2014-2015 volgen alle studenten in de WB-fase twee minoren: de zorgminor en de geïntegreerde zaakvakminor. In de SB-fase is er gekozen voor profielen in plaats van minoren. Een profiel heeft een looptijd van een heel studiejaar, terwijl een minor een half jaar in beslag neemt. Door te werken met de langer doorlopende profielen kan het onderzoeksdeel beter tot zijn recht komen. Het panel vindt dit een terechte keuze.

De voltijdstudenten kunnen in 2014-2015 kiezen uit zeven profielen: Kunst & cultuur, Wereld, wetenschap & techniek, Oudere kind, Cultuur & identiteit, Focus van leerkrachten op onderwijs- en ondersteuningsbehoeften, Brede school in de achterstandswijk en Jonge kind. De overgang naar de profielen gaat voor deeltijdstudenten in per 2015-2016. De keuze voor de profielen is tot stand gekomen in overleg met het werkveld.

Studenten die meer uitdaging aankunnen hebben vanaf 2014-2015 de mogelijkheid het programma vanaf het tweede studiejaar met 8 EC per jaar (24 EC in totaal) te verzwaren en het certificaat 'Leergang vakbekwaamheid bewegingsonderwijs via pabo' te verwerven.

Internationalisering

Er is ruime aandacht voor internationalisering in het programma. Het management ziet dit als een essentieel onderdeel van de pedagogische opdracht om op te leiden voor de 21^e eeuw, een van de onderdelen van de duurzaamheidsagenda. In het tweede studiejaar is er voor alle studenten een studiereis van een week naar het buitenland. Voor de reguliere voltijdstudenten is het in het derde studiejaar mogelijk een stage in het buitenland te lopen, waar veel ruimte voor geboden wordt. Deze optie is er voor de deeltijdstudenten niet. Studenten van de academische variant gaan vrijwel allemaal voor een deel van hun programma (stage of minor) naar het buitenland (Antwerpen, Oostenrijk, Boedapest). De alumni lieten het panel weten dat ze deze activiteiten waarderen omdat het hun horizon verbreed heeft en hen heeft aangezet tot kritische reflectie op hun eigen onderwijs. Ook de internationale literatuur die in de opleiding gebruikt wordt, was daarbij behulpzaam.

Overwegingen en conclusie

Het panel waardeert de heldere en herkenbare structuur van het opleidingsprogramma. Uit alle gesprekken bleek een opvallende overeenstemming over de uitgangspunten van het curriculum. Alle studenten kunnen op basis van dit programma de beoogde kwalificaties goed behalen. De studenten worden opgeleid tot stevige generalisten. Daarbij past dat de opleiding heeft gekozen voor profielen en minoren die vakoverstijgend zijn. De onderdelen LeerKracht zijn een mooie invulling van de onderwijskundige en pedagogische leerlijn.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 4 Vormgeving van het programma

De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.

Bevindingen

Didactisch concept

De Marnix Academie gaat bij het didactisch concept en de opleidingsdidactiek uit van drie principes:

- leren is een sociaal proces;

- leren vindt plaats door betekenis te verlenen aan concrete ervaringen;
- het leerproces ontwikkelt zich naar een zelfsturend proces, lerenden zijn actief, zelfverantwoordelijk en zelfregulerend.

Deze principes zijn vertaald in de keuze van werkvormen en de wijze van begeleiding. Zo werken studenten veel in groepen en met coöperatieve werkvormen, neemt de beroepspraktijk een centrale plaats in en verandert de begeleidingsstijl van directief en coachend naar ondersteunend en delegerend. De studenten waarderen de wijze waarop ze naar zelfstandigheid begeleid worden en uitgedaagd worden het beste uit zichzelf te halen, zo vernam het panel tijdens het bezoek.

In de deeltijdopleiding studeren hoog opgeleide volwassen deelnemers. Daarom ligt de nadruk minder op het ontwikkelen van zelfsturing en is de didactiek afgestemd op volwasseneneducatie. Bij de academische variant ligt bij de didactiek de nadruk meer op het ontwikkelen van onderzoeksvaardigheden en wordt van de studenten een wat meer ontwikkelde zelfsturing verwacht. De studenten zijn van mening dat de opleiding goede mogelijkheden biedt voor verschillende leerstijlen: in de mate van zelfstandigheid, door het aanbod van de drie opleidingsvarianten en door de keuze voor een onderzoeksonderwerp.

Werkvormen

De kritische reflectie beschrijft dat de docenten, gebaseerd op het didactisch concept, een activerende didactiek hanteren met aandacht voor interactie, activerende werkvormen, vormen van samenwerkend leren, netwerkleren, diverse leerstijlen, groepsvorming, veiligheid in de groep en een goede organisatie van het leren. De studenten bevestigden in het gesprek met het panel dat er in de lessen en opdrachten veel ruimte is voor een eigen inbreng: de doelen staan vast, maar de invulling van de weg ernaartoe is open. Hiermee vervullen de docenten een mooie voorbeeldrol (zie ook standaard 9).

Overwegingen en conclusie

Het panel stelt vast dat de opleiding een duidelijk didactisch concept hanteert en consequent in praktijk brengt. Studenten voelen zich uitgedaagd en merken hoe hun autonomie groeit door de studiecoaching. De didactiek is aangepast aan de studentengroepen: de volwasseneneducatie bij de deeltijdopleiding en de ateliers bij de academische variant. In het reguliere voltijd- en deeltijdprogramma worden dezelfde werkvormen gebruikt, maar in de uitvoering wordt er goed rekening gehouden met de verschillen in beginsituatie. Het panel vindt het een sterk punt dat de doelen vaststaan, maar de weg ernaartoe kan variëren.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 5 Instroom

Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten.

Bevindingen

Toelating

Studenten kunnen zich inschrijven voor de reguliere voltijdopleiding als ze beschikken over een havo- of mbo-4-diploma. De academische variant sluit aan op het vwo als instroomniveau en de deeltijdopleiding is toegankelijk voor studenten met een hbo- of wo-niveau. Tot 2014-2015 konden studenten met een afgeronde hbo- of wo-opleiding bij de examencommissie een aanvraag indienen voor vrijstellingen waardoor de studie verkort kon worden met 90 EC. Met ingang van 2014-2015 is de deeltijdopleiding verkort tot 180 EC met als argumentatie dat voor deze studenten minder aandacht nodig is voor het ontwikkelen van het hbo-niveau. De opleiding benut de mogelijkheid die de Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek (WHW) biedt in artikel 7.9a om een programma van 180 EC aan te bieden aan studenten met een vwo-vooropleiding. Studenten met een afgeronde hbo- of wo-opleiding voldoen automatisch aan dit criterium. Studenten die in hun eerdere opleiding al hebben laten zien dat ze beschikken over onderzoeksvaardigheden, kunnen daarnaast een verzoek tot vrijstelling van 30 EC in de fase SB indienen. De examencommissie toetst deze vrijstellingsaanvragen individueel. Het panel vindt de verkorte route een geschikte aanpak om aan te sluiten bij vooropleiding en mogelijkheden van een geselecteerde groep studenten. Het panel adviseert daarbij een individueel assessment als intake aan te bieden, omdat het immers nogal uitmaakt of de eerdere opleiding van de student inhoudelijk aansluit bij de pabo of in een geheel andere sector was.

Voorlichting en studiekeuze

De Marnix Academie informeert belangstellenden voor de opleiding door open dagen, open avonden, meeloopdagen en proefstuderen. In de voorlichting staan het beroepsbeeld, de inhoud en het niveau van de studie centraal.

Sinds 2013-2014 doen studenten die zich hebben ingeschreven, verplicht mee aan een intakeprocedure met een studiekeuzeactiviteit. De studiekeuzeactiviteit voor de reguliere voltijdopleiding bestaat uit het meelopen gedurende een dagdeel in het basisonderwijs en een eerste formulering van het beroepsbeeld. Het doel is dat de aspirant-student een duidelijk beeld krijgt van het beroep en de eigen motivatie daarvoor. Het panel vernam dat het afgelopen jaar hieraan is toegevoegd dat de aspirant-studenten ook een artikel meekrijgen om te bestuderen. Hierdoor krijgen ze een beter beeld van het theoretische niveau van de opleiding. Bij aspirant-studenten voor de academische variant ligt de nadruk bij de studiekeuzeactiviteit op de analytische competenties en bij de deeltijdopleiding op de reeds ontwikkelde studie- en onderzoeksvaardigheden en de combinatie van studie, werk en gezin. De studiekeuzeactiviteit mondt uit in een positief of negatief studiekeuzeadvies. Het panel vindt dat de opleiding een zeer zorgvuldige procedure hanteert waardoor de kwaliteit van de instroom vergroot wordt.

Deficiëntieaanbod

De Marnix Academie heeft regelmatig overleg met de toeleverende mbo-instellingen om te zorgen dat studenten met een goede voorbereiding op de entreetoetsen de opleiding kunnen starten. Er worden voortrajecten, in de vorm van deficiëntiecurssussen, aangeboden voor de entreetoetsen taal, rekenen en mens en wereld. Hiervan wordt veel gebruik gemaakt (honderdvijftig van de vierhonderd studenten in 2013-2014). Studenten die een entreetoets niet hebben behaald, nemen deel aan trainingslijnen in de propedeuse op het gebied van taal/rekenen, Engels of de mens-en-wereldvakken. Het panel vindt dit een sterk punt.

Selectie en uitval

Aan de selecterende functie van de propedeuse wordt vormgegeven doordat de studenten na een jaar een minimum aantal studiepunten behaald moeten hebben: 48 EC op 1 september en 54 EC op 1 oktober. Een onvoldoende praktijkbeoordeling of een onvoldoende resultaat op de entreetoets taal of rekenen leidt ook tot een negatief bindend studieadvies. Gemiddeld valt ongeveer een derde van de studenten uit in het eerste jaar. Volgens de kritische reflectie heeft uitval meestal te maken met het niveau van de opleiding of een onjuist beeld van het beroep. De studenten bevestigden dit tegenover het panel: volgens hen werkt de propedeuse als een filter. Door de stage komen studenten erachter of het beroep bij hen past, en door de reken/taaltoets of ze het niveau aankunnen. Daarna blijft de uitval beperkt, wat een goed teken is.

Overwegingen en conclusie

Het panel is van oordeel dat de Marnix Academie de juiste toelatingseisen hanteert. Voor de deeltijdopleiding adviseert het panel te werken met een individueel assessment om nog beter te kunnen inspelen op de achtergrond van de studenten.

De Marnix Academie zet naar het oordeel van het panel veel maatregelen in om een goede aansluiting te bevorderen: een uitgebreid voorlichtings- en studiekeuzetraject, intensief contact met het toeleverende mbo en een ruim aanbod aan deficiëntiecurssussen. Door het aanbod van drie varianten kan de opleiding inspelen op de verschillende categorieën instromende studenten. De selecterende functie van de propedeuse werkt zoals beoogd, want de uitval in latere fasen blijft beperkt.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 6 Studeerbaarheid

Het programma is studeerbaar.

Bevindingen

Onderwijsorganisatie

De opleiding bestaat uit vier fasen van 60 EC die elk verdeeld zijn in twee semesters van 30 EC. Een semester bestaat uit twee periodes van zeven lesweken, steeds gevolgd door een bufferweek voor het opvangen van uitgevallen lessen. Aan het eind van iedere onderwijsperiode in de eerste twee studiejaar worden de theorietoetsen afgenomen. De casustoetsen, voortgangstoets en assessments vinden plaats aan het eind van de semesters. In de minorfase (WB en SB) zijn studenten vanaf het begin van de minor bezig met toetsonderdelen.

In het rooster wordt tijd ingepland voor contact- en zelfstudietijd en voor praktijkleren. In het eerste jaar is voor de voltijdopleidingen ongeveer 13 uur ingepland, in de jaren daarna teruglopend naar ongeveer 11, 10 en 8 uur per week. Voor de reguliere varianten wordt uitgegaan van een beschikbaarheid van 40 uur per week en wordt een stabiel en repeterend rooster opgesteld met meerdere colleges op een dag en waar mogelijk een halve tot een dag roostervrij voor zelfstudie. Van de deeltijdstudenten wordt verwacht dat ze een studielast van 40 uur per week kunnen realiseren in 25 uur. Zij hebben twee vaste studieavonden per week. Voor het praktijkleren zijn per fase vaste weekdays aangewezen, aangevuld met aaneengesloten stageweken. Het panel vindt dit een goede programma-opzet.

Uitval en vertraging

De Marnix Academie streeft naar een uitval in het eerste jaar van maximaal 30 procent en een bachelorrendement van ten minste 73 procent. De uitval is op dit moment hoger. De academie spoort mogelijke belemmeringen in de studievoortgang actief op door het analyseren van evaluaties en toetsresultaten, door overleggen met studenten in kwaliteitsoverleggen en de studentenraad en door exitgesprekken met studenten die de opleiding verlaten. Op basis daarvan wordt de uitval in het eerste jaar vooral toegeschreven aan een onduidelijk beroepsbeeld waarmee studenten aan de opleiding beginnen. Dit wordt door de studenten bevestigd (zie standaard 5). Ook haalt een aantal studenten de entreetoetsen niet.

In latere fasen is vooral sprake van uitstelgedrag door het grote aantal inlever- en herkansingsmogelijkheden. Het panel vernam dat er veel geschreven producten moeten worden ingeleverd, vooral bewijsstukken voor het portfolio, en dat hierbij regelmatig sprake is van piekbelasting. Er wordt momenteel geëxperimenteerd met de mogelijkheid om als alternatief een beeldportfolio op te bouwen. Het panel juicht dit toe.

Het panel hoorde tijdens het bezoek van de studenten dat het programma voor alle studenten pittig is, en vooral voor de deeltijdstudenten. Als specifiek voorbeeld kwam naar voren dat studenten in de SB-stage soms een afstudeeronderzoek uitvoeren dat niet past bij het onderzoek van de leerwerkgemeenschap op hun stageschool. In dat geval leveren ze hun bijdrage aan de leerwerkgemeenschap bovenop hun eigen werk, wat leidt tot een hogere studiebelasting. Overigens beschreven de studenten noch de algemene pittige studiebelasting noch het specifieke voorbeeld als problematisch. Ze zagen het als een gevolg van het feit dat de opleiding hen wil helpen zoveel mogelijk uit zichzelf te halen. Dit past naar hun idee bij het streven om tot 'bekwame, betrokken en bevlogen' leerkrachten opgeleid te worden. Het is volgens de studenten niet mogelijk om de kantjes ervan af te lopen: de intake, de betrokkenheid van de docenten, de sterkte van de groep, het heldere beroepsbeeld waarnaar toegewerkt wordt, de motiverende werking van de stages en het uitgebreide aanbod van extra activiteiten zorgen voor een grote binding met de opleiding. De opleiding helpt hen aan de hand van studiesuggesties en een helder stramien om de studie goed te plannen. De deeltijdstudenten beschreven de lesavonden als enthousiasmerend. Klachten over het rooster worden volgens de studenten snel verholpen, mede door de korte lijnen in de opleiding. Het panel waardeert de grote inzet van de studenten. De opleiding dient wel in het oog te houden dat de studielast hanteerbaar blijft.

Maatregelen

Om de uitval in het eerste jaar te beperken heeft de academie de intakeprocedure aangescherpt, de begeleiding van studievoordigheden in de studiecoaching verbeterd en het aanbod aan trainingen voor de reken- en taaltoets uitgebreid. Aan de verhoging van het bachelorrendement wordt gewerkt door het aantal kleine theorietoetsen te verminderen, het aantal inlevermogelijkheden te beperken en beter te spreiden, het toetsrooster te verbeteren en de studievoortgang te monitoren via Trajectplanner. Het panel voegt hieraan toe dat het alternatief van het beeldportfolio serieuze aandacht verdient.

Studenten met een functiebeperking

De Marnix Academie heeft in het beleidsplan 'Studeren met een functiebeperking' beschreven welke ondersteuning studenten kunnen krijgen. Negentien procent van de studenten heeft een functiebeperking, waarvan tweederde betrekking heeft op dyslexie. Deze studenten krijgen een verlengde tentamentijd, mogen gebruik maken van een Nederlands woordenboek, mogen de casustoetsen op een laptop doen en krijgen uitvergroete tentamenopgaven bij de casustoetsen. Het panel vindt dat dit adequate maatregelen zijn.

Overwegingen en conclusie

Het panel constateert dat er bij de pabo van de Marnix Academie sprake is van een pittig programma dat de studenten aanzet tot studeren. De studenten waarderen dat. Het aantal contacturen, exclusief de stages, is redelijk hoog. De studielast wordt intensief gemonitord en als er problemen zijn worden die snel opgelost. Er is ruime aandacht voor studenten met een functiebeperking. Er is soms sprake van piekbelasting doordat er veel reflectieverslagen worden vereist.

Dit is een knelpunt. Het panel waardeert het dat de opleiding naar creatieve alternatieven zoekt, in de vorm van een pilot met een beeldportfolio. Dit verdient naar het oordeel van het panel zeker uitbreiding.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 7 Duur

De opleiding voldoet aan wettelijke eisen met betrekking tot de omvang en de duur van het programma.

Bevindingen

De reguliere en de academische variant van de voltijdopleiding bestaan uit 240 EC, gespreid over een periode van vier studiejaar. Een deel van de academische variant valt onder verantwoordelijkheid van de UU: 13 EC statistiek en methodologie in het tweede en derde studiejaar, 40 EC onderzoek en ontwikkeling in het vierde studiejaar.

Zoals omschreven bij standaard 5 heeft de deeltijdopleiding een omvang van 180 EC en een studieduur van drie jaar. Dit is mogelijk op grond van artikel 7.9a van de WHW en sluit goed aan bij het vooropleidingsniveau van studenten met een afgeronde hbo- of wo-bachelor. Deze studenten kunnen het beoogde hbo-bachelorniveau in kortere tijd realiseren. Op individuele basis kunnen deeltijdstudenten daarnaast een verzoek bij de examencommissie indienen voor vrijstelling van het onderzoeksdeel van de minor, met een omvang van 30 EC. Als deze vrijstelling wordt toegekend kunnen zij de opleiding in tweeëneenhalf jaar afronden.

Overwegingen en conclusie

Het panel stelt vast dat de opleiding in de voltijdvarianten voldoet aan de wettelijke vereisten van 240 EC voor een hbo-bachelorprogramma en in de deeltijdvariant voldoet aan de wettelijk toegestane 180 EC voor een versneld programma.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Personeel

Standaard 8 Personeelsbeleid

De opleiding beschikt over een doeltreffend personeelsbeleid.

Bevindingen

Personeelsbeleid

De Marnix Academie heeft parallel aan het strategisch plan een personeelsbeleidsplan 2014-2018 uitgewerkt. Uitgangspunten daarbij zijn dat de academie kan beschikken over deskundigen om de opleiding en de postinitiële activiteiten uit te voeren en dat iedere medewerker zo goed mogelijk kan functioneren, zich optimaal kan ontwikkelen en met plezier werkt. Goede arbeidsvoorwaarden en aandacht voor personeelszorg horen ook bij de uitgangspunten.

In een functiebouwwerk zijn de functies van trainer tot hogeschoolhoofddocent en lector beschreven. Op basis van een taaktoedelingsbeleid worden onderwijsgevende medewerkers ingezet voor taken in het binnen- en buitenschoolse curriculum. Docenten kunnen hun taken combineren met het uitvoeren van contractactiviteiten. Het panel vindt dit goede uitgangspunten.

Werving en selectie

Bij werving en selectie voor onderwijsgevende functies wordt geselecteerd op behaalde kwalificaties voor de betreffende functie. Onderwijsgevende medewerkers dienen bekend te zijn met de vakdidactische ontwikkelingen op hun eigen vakgebied, te beschikken over een academisch werk- en denkniveau en een masteropleiding. Ze moeten in staat zijn studenten te motiveren en te begeleiden. Tot slot moeten ze bekend zijn met het primair onderwijs en daar bij voorkeur ervaring in hebben. De Marnix Academie vindt het belangrijk dat docenten praktijkkennis hebben. Dat kan op verschillende manieren vorm krijgen: door taken in het praktijkleren (bijvoorbeeld als relatiebeheerder), deelname aan leerwerk gemeenschappen, betrokkenheid bij contractactiviteiten, deelname aan netwerken of voorgaande werkervaring. Het panel is van oordeel dat de Marnix Academie bij de werving en selectie een goede balans heeft gevonden tussen aandacht voor de theorie en voor de praktijk. Dit past bij de oriëntatie van het opleidingsprogramma (zie standaard 2).

Functioneren en beoordelen

Voor de individuele beoordeling en professionele ontwikkeling van de medewerkers heeft de Marnix Academie een Regeling beoordelen en belonen. Nieuwe docenten worden ingewerkt op organisatorisch, inhoudelijk en onderwijskundig vlak. Zo nodig wordt specifieke aanvullende training of opleiding georganiseerd. Uit de gesprekken bleek dat nieuwe docenten begeleid worden door een collega-docent als *buddy*. Dit zorgt ervoor dat nieuwe docenten zich snel thuis voelen.

Voor het zittende personeel hanteert de academie een cyclus met review- en planningsgesprekken. In mei bespreekt de medewerker met de direct leidinggevende de werkzaamheden en gerealiseerde ontwikkeling van het afgelopen cursusjaar en worden concrete afspraken gemaakt over de resultaten en ontwikkeling van het komende jaar. In november vindt een voortgangsgesprek plaats in de vorm van een functioneringsgesprek waarin ook het algemeen welbevinden en het wederzijdse functioneren worden besproken. De studentwaarderingen uit evaluaties worden hierbij betrokken.

Eenmaal per twee jaar voert de academie een medewerkertevredenheidsonderzoek uit onder alle medewerkers. Uit de meest recente meting komt naar voren dat het personeel in grote lijnen tevreden is, maar wel een hoge werkdruk ervaart.

Professionalisering

Er is een loopbaan- en professionaliseringsbeleid om de kwalificaties en deskundigheden van het personeel uit te diepen en te ontwikkelen, met bijbehorende tijd en middelen. Het loopbaan- en professionaliseringsbeleid is gekoppeld aan de strategische doelen en kernwaarden van de organisatie. Van medewerkers wordt verwacht dat ze zich blijven ontwikkelen, wat naar het oordeel van het panel past bij een lerarenopleiding, waar docenten immers het goede voorbeeld dienen te geven.

De academie organiseert collectieve professionalisering op basis van beschreven teamplannen en/of aandachtspunten uit het strategische beleid. Dit kan vorm krijgen in ontwikkelweken, studiedagen, tweedaagsen en vrijdagmiddagmatinees. Op individueel niveau wordt in de jaarlijkse cyclus van planning en *review* de samenhang besproken tussen persoonlijke ontwikkelwensen en de behoeften van de organisatie. De onderwijsgevendenden onderhouden een bekwaamheidsdossier en er is een competentieprofiel voor hbo-docenten ontwikkeld dat richting geeft aan de voortgezette professionalisering.

De Marnix Academie zorgt voor de professionalisering van de collega's uit de beroepspraktijk, ook al is zij niet de werkgever. De academie heeft de interne coördinatoren opleiding (ico's) opgeleid voor hun rol en heeft de mentoren opgeleid en geprofessionaliseerd.

Overwegingen en conclusie

Het panel is van oordeel dat de Marnix Academie een goed geoperationaliseerd personeelsbeleid heeft, dat gericht is op leren en waarbij werkgever en werknemers goed met elkaar in gesprek zijn. Het panel vindt het een sterk punt dat het professionaliseringsbeleid expliciet gekoppeld is aan het strategische beleidsplan, maar dat er tegelijkertijd ruimte is voor individuele wensen van medewerkers. Het personeelsbeleid is gericht op *teamwork*, wat blijkt uit het *buddy*-systeem voor nieuwe medewerkers en uit het feit dat docenten gestimuleerd worden meerdere rollen te vervullen.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 9 Kwaliteit van het personeel

Het personeel is gekwalificeerd voor de inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma.

Bevindingen

Competenties

Het panel heeft kennisgenomen van de cv-gegevens van de docenten, die als bijlage bij de kritische reflectie zijn verschaft. Daarin wordt inzichtelijk gemaakt over welke vakspecifieke kennis de docent beschikt, wat de hoogste afgeronde vooropleiding is en welke verbinding de medewerker heeft met de beroepspraktijk. In de toelichting staat vermeld dat alle docenten beschikken over de door de Marnix Academie vastgestelde zeven competenties voor hbo-docenten:

1. Didactische wendbaarheid;
2. Agogische en coachende wendbaarheid;
3. Onderwijs ontwerpen;
4. Begeleiden van onderzoek;
5. Samenwerken en relatiebeheer;
6. Functioneren in de hogeschool;
7. Bewust en persoonlijk docentschap.

Het panel heeft tijdens het bezoek kunnen vaststellen dat het docententeam deze competenties beheerst en zeer goede rolmodellen verschaft voor de studenten. De zevende docent-competentie komt sterk overeen met de achtste competentie die voor de studenten is geformuleerd. Hierdoor voldoen de docenten aan het adagium *teach as you preach* en is er sprake van een grote onderlinge binding.

Kennis

Per mei 2014 beschikt 85 procent van de docenten over ten minste een relevante masteropleiding, wat hoger is dan het streefpercentage 82 procent. Vijf docenten volgen een masteropleiding. Het aandeel gepromoveerde docenten bij de Marnix Academie bedraagt 4,5 procent. De academie heeft middelen vrijgemaakt (0,4 fte en € 1500 per jaar voor een vierjarige periode) voor drie promotietrajecten. Het opleidingsniveau van het personeel is naar het oordeel van het panel hoog.

Docenten worden gestimuleerd zich aan te sluiten bij vakorganisaties om hun vakkennis te actualiseren en uit te breiden. Zes docenten maken deel uit van een kenniskring van het lectoraat. Docenten worden uitgenodigd een bijdrage te leveren aan het onderzoeksprogramma van de academie. Via ontwikkelweken wordt gewerkt aan de begeleidingsvaardigheden bij onderzoek. Het panel stelt vast dat de Academie stevig heeft ingezet op de onderzoeksvaardigheden van de docenten. In de afstudeerwerkstukken van de studenten is dat nog niet altijd sterk zichtbaar.

Didactiek

De didactische kwalificaties van de docenten sluiten volgens de kritische reflectie aan bij de basisbekwaamheid didactische vaardigheden, zoals beschreven door de Vereniging Hogescholen. In de komende jaren zullen docenten aanvullend geschoold worden als examinatoren en zullen trainingen worden ontwikkeld voor de basiskwalificatie en seniorkwalificatie examinering. Uit de gesprekken met zowel studenten als docenten bleek tijdens het bezoek dat de Marnix Academie beschikt over een deskundig en hecht team met authentieke persoonlijkheden. De studenten voelen zich gehoord en serieus genomen door hun docenten.

Verbinding met de praktijk

Via het partnerschap wordt de praktijkkennis van de docenten geborgd door de rol van relatiebeheerder, via deelname in leerwerkgemeenschappen en gezamenlijke kennisontwikkeling. Indien nodig worden docentstages georganiseerd. De studenten waarderen het dat de docenten weten waar ze het over hebben en met passende voorbeelden uit de praktijk kunnen komen.

Schoolopleiders

De interne coördinatoren opleiden in de school (ico's) en mentoren zijn door de Marnix Academie geschoold en getraind. Om deze kennis *up to date* te houden organiseert de academie terugkomdagen voor de ico's. De getrainde ico's zorgen volgens het principe *train the trainer* vervolgens voor de bijscholing van mentoren binnen hun school en voor de bijscholing van ico's bij andere partnerscholen. Het panel vindt dit een goede uiting van het onderlinge vertrouwen en de verantwoordelijkheid die alle partijen op zich nemen. Wel adviseert het panel dat ico's zich laten registreren als lerarenopleider en dat de opleiding de interne scholing goed borgt. Die houdt namelijk een bepaald risico van verdunning van de kennis in.

Overwegingen en conclusie

Het panel trof tijdens het bezoek een deskundig docententeam aan dat goed op elkaar ingespeeld is en gezamenlijk invulling kan geven aan het beoogde opleidingsprogramma. De docenten zijn daadwerkelijk rolmodellen doordat ze kennis hebben van zowel theorie als praktijk, bereid zijn te reflecteren op hun handelen en zich te blijven ontwikkelen, open staan voor nieuwe ontwikkelingen en de inbreng van studenten en op die manier de gemeenschappelijke waarden van de opleiding actief uitdragen. Kortom, bekwame, betrokken en bevlogen docenten 'met lef'.

Het viel het panel op dat er een grote mate van onderling vertrouwen is en dat alle gesprekspartners de gemaakte keuzes goed konden verantwoorden en toelichten. Dat leidde tot open en boeiende gesprekken. Het panel waardeert het dat het vertrouwen zich ook uitstrekt tot de schoolopleiders van de partnerscholen. Het panel adviseert blijvende aandacht te besteden aan de borging van de kwaliteit van de schoolopleiders en hun na/bijscholing.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 10 Kwantiteit van het personeel

De omvang van het personeel is toereikend voor de realisatie van het programma.

Bevindingen

Bij de Marnix Academie werken 77 onderwijsgevende medewerkers (totaal 57 fte). Voor de verhouding docent-student hanteert de Marnix Academie een streefratio van 1:25. Voor de berekening van de docentcapaciteit worden onderwijstaken, studentbegeleiding en onderwijsvernieuwing meegeteld. Er wordt uitgegaan van collegegroepen van dertig studenten per fte docentcapaciteit. Voor de verhouding OP-OBP streeft de academie naar een verhouding 2:1. Beide ratio's worden momenteel gerealiseerd. Om schommelingen in de studenteninstroom op te vangen hanteert de academie een flexibele schil van vijftien procent. Dit betreft medewerkers met een dienstverband voor bepaalde tijd.

De academie hanteert een jaartaakbeleid om de taken in uren over de medewerkers te verdelen. In 2013-2014 zijn na overleg met de Medezeggenschapsraad extra uren voor toetsing in het jaartaakbeleid opgenomen. De werkdruk wordt als hoog ervaren, zoals ook bleek uit het meest recente medewerkertevredenheidsonderzoek. Om hieraan tegemoet te komen is een beleidsplan werkdruk opgesteld. Mogelijke maatregelen zijn gericht op de balans tussen werk en privé, *time management* en draagkracht en veerkracht.

De docenten lieten het panel tijdens het bezoek weten dat de werkdruk vooral bepaald wordt door de piekbelasting die soms optreedt, bijvoorbeeld bij de beoordeling van eindwerkstukken. In het algemeen is hiervoor volgens hen voldoende tijd beschikbaar. Er is voldoende capaciteit voor een goede uitvoering van alle taken. Het College van Bestuur houdt hier goed zicht op, wat bijdraagt aan de medewerkertevredenheid. De studenten vinden hun docenten zeer bereikbaar. Ze zijn blij met de korte lijnen binnen de opleiding.

Overwegingen en conclusie

Het panel stelt vast dat de opleiding over voldoende personeel beschikt voor een goede uitvoering van het onderwijs. Met de staf-studentratio van 1:25 kunnen alle onderwijs- en begeleidingstaken met de juiste intensiteit worden uitgevoerd. Het College van Bestuur bewaakt zorgvuldig dat de werkdruk niet te hoog wordt. Studenten zijn tevreden over de bereikbaarheid van hun docenten.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Voorzieningen

Standaard 11 Materiële voorzieningen

De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.

Bevindingen

De Marnix Academie is gehuisvest in één gebouw. Daarvan maken naast de bacheloropleiding ook het Marnix Onderwijscentrum (MOC) en de masteropleidingen gebruik. In het gebouw beschikt de opleiding over gevarieerde onderwijsruimten en specifieke vaklokalen. Alle ruimten zijn voorzien van digitale presentatiemiddelen. Er is een medialab voor het trainen van studenten en medewerkers in ICT-vaardigheden. Het panel stelde tijdens het bezoek vast dat het gebouw prima voldoet. Het beschikt over het meest energiezuinige label. Er zijn genoeg studieplekken en er zijn extra kleine ruimtes gemaakt om alle studenten plaats te bieden.

In de mediatheek hebben studenten toegang tot studieboeken, jeugdboeken, speelleermaterialen, methodes, vakbladen en tijdschriften. De mediatheek werkt aan het toegankelijk maken van internationale wetenschappelijke tijdschriften. De toegang tot de HBO-Kennisbank is in juni 2014 gerealiseerd. Er zijn 120 werkplekken, waarvan dertig voorzien zijn van een computer. In het hele gebouw heeft men toegang tot wifi. De mediatheek is op dinsdag- en donderdagavond open zodat ook de deeltijdstudenten van de faciliteiten gebruik kunnen maken. Het panel heeft gezien dat de collectie in de mediatheek actueel is en goed onderhouden wordt. Er zijn digitale abonnementen en boeken, ook buiten de kaders van de literatuurlijsten die studenten bij hun studieonderdelen krijgen.

De academie heeft een elektronische leeromgeving (ELO), Marnixnet, waarin voor elke fase en elke variant de studieroutes zijn opgenomen met alle benodigde digitale informatie. In de ELO kan via virtuele werkruimten en projectruimten aan de onderwijsdoelstellingen gewerkt worden. Studenten houden er hun portfolio's in bij. De studenten zijn enthousiast over Marnixnet, al moet je er in het begin wel de weg in leren vinden. De studentgegevens en toetsresultaten worden bijgehouden in het studentinformatiesysteem Trajectplanner. De academie werkt aan een nieuwe digitale leer- en werkomgeving (DLWO) die het *21st century learning* beter ondersteunt en meer gebruiksgemak levert. De nieuwe DLWO zal naar verwachting in december 2014 worden opgeleverd.

Overwegingen en conclusie

Het panel stelt vast dat de onderwijsvoorzieningen uitgebreid zijn en goed worden onderhouden en bijgehouden. De ruimtes voldoen en de mediatheek nodigt studenten uit verder te kijken dan de vaste literatuurlijsten.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 12 Studiebegeleiding

De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van studenten.

Bevindingen

Studiebegeleiding

De studiebegeleiding bestaat bij de Marnix Academie uit vijf onderdelen: vakinhoudelijke begeleiding, studieloopbaanbegeleiding, praktijkbegeleiding, persoonlijke begeleiding en de begeleiding van pabo's.

De docenten verzorgen de vakinhoudelijke begeleiding door het verzorgen van colleges, practica en individuele begeleiding. In het begin is de begeleiding sturend en begeleidend, in de minorfase neemt de student geleidelijk de sturing van het eigen leerproces over.

De studieloopbaanbegeleiding is gericht op de ontwikkeling van de beroepsidentiteit en de begeleiding van de studievoortgang. Elke student participeert in een studiecoachgroep van maximaal twaalf studenten waarbij een docent de rol van studiecoach heeft. Doel van de studiecoaching is dat studenten zich ontwikkelen tot zelfsturende en zelfregulerende professionals die in een team kunnen functioneren. De theorie uit bijvoorbeeld de colleges LeerKracht en de ervaringen in de stagepraktijk worden met elkaar besproken. Een van de instrumenten is het portfolio. Om de studieloopbaan te bevorderen werken de coaches en hun studenten met instrumenten als persoonlijk ontwikkelingsplan, reflectiemodellen, leerstijltesten en sterkte-zwakte-analyses. Het panel adviseert meer variatie aan te brengen in de bewijzen die mogen worden opgenomen in het portfolio (zie ook standaard 6). Er zijn individuele gesprekken met de studenten om de studievoortgang te monitoren. De systematische studieloopbaanbegeleiding is naar het oordeel van het panel in het programma duidelijk zichtbaar. De studenten zijn zich van deze leerlijn zeer bewust, zo bleek tijdens de gesprekken. Bij deeltijdstudenten ligt het accent vanaf het begin meer op zelfsturing en intervisie, wat past bij de behoeften en mogelijkheden van deze groep.

Jaarlijks vindt een partnerscholenmarkt plaats om een goede match tussen partnerschool en student te bevorderen. De school stelt een profiel op waarin de karakteristieken van de school en de schoolontwikkeling zijn beschreven. Daarin kan gevraagd worden naar studenten met expliciete belangstelling en/of kwaliteiten. In mei/juni maken de studenten kennis met hun school en bespreken met de interne coördinator opleiden in de school (ico) hun leerbehoeften en geeft de school aan wat voor haar van belang is. Zo zorgt de ico voor afstemming tussen de leerbehoeften van de studenten en de schoolontwikkeling. De studenten waarderen de mogelijkheid dat er actief wordt gezocht naar een goede match tussen student en stageschool. Het partnerschap POO bestaat uit een groot aantal scholen in verschillende plaatsen en wijken en met verschillende onderwijsconcepten, zodat er veel keuze is. Studenten kunnen in latere fasen van de studie daarnaast kiezen voor een stage buiten het partnerschap, bijvoorbeeld in het speciaal onderwijs. Het panel vindt dit een sterk punt.

De praktijkbegeleiding vindt op de basisscholen plaats door de mentor en de ico. De ico zorgt voor een rijke leeromgeving van de groep studenten die op zijn/haar school geplaatst is. De studenten maken onderdeel uit van een team en hebben de ruimte om hun praktijkleren deels ook bij andere leraren dan hun mentor uit te voeren. De relatiebeheerder van de Marnix Academie is de spil tussen opleiding en praktijk (ico). De studiecoach zoekt contact met de relatiebeheerder als er vragen zijn over de student in de praktijk. Een student die zelf vragen heeft, kan daarvoor goed terecht bij de relatiebeheerder of studiecoach, zo vernam het panel tijdens het bezoek.

Voor begeleiding bij vragen over studiekeuze kan de student een beroep doen op de decaan, voor persoonlijke problemen op de counselor.

Sinds 2008-2009 besteedt de academie extra aandacht aan de in- en doorstroom van mannelijke studenten in het project 'paboys'. Mannelijke studenten worden zoveel mogelijk bij elkaar in een klas geplaatst, bij een mannelijke mentor en beginnen hun praktijkleren in de bovenbouw. De inspanningen hebben tot een iets verhoogde instroom geleid, maar niet tot een verbeterd rendement. De opleiding hoopt dat de extra leergang voor bewegingsonderwijs, de verhoogde aandacht voor technologie en IT en het profiel Wereld, wetenschap en technologie voor jongens aantrekkelijk zullen zijn.

Informatievoorziening

Alle informatie over roosters, examencommissie en actuele gebeurtenissen zijn voor studenten te vinden op de portal. Studiematerialen zijn per studieroute beschikbaar via Marnixnet en informatie over de studievoortgang in Trajectplanner. Om de informatievoorziening beter te stroomlijnen wordt gewerkt aan een nieuwe DLWO (zie ook standaard 11).

Overwegingen en conclusie

Het panel stelt met waardering vast dat de studiebegeleiding uitgaat van een duidelijke onderliggende visie. De rollen voor docenten en begeleiders, ook op de stageschool, zijn duidelijk. Er wordt rekening gehouden met de leerbehoeften van de studenten, wat onder andere tot uiting komt in de matchingsprocedure voor de praktijkstages en in de eigen aanpak bij de deeltijdvariant.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Kwaliteitszorg

Standaard 13 Evaluatie resultaten

De opleiding wordt periodiek geëvalueerd, mede aan de hand van toetsbare streefdoelen.

Bevindingen

De Marnix Academie hanteert sinds een aantal jaren een PDCA-cyclus. Deze is in 2012 verbeterd door collectief prestatie-indicatoren te benoemen en daar streefwaarden aan te verbinden. Het betreft onder andere studentgegevens (instroom, uitval, rendement), financiën en prestatieafspraken. Op basis van het *Strategisch plan 2013-2017* worden jaarlijks concrete doelen geformuleerd, onder andere voor de bacheloropleiding (inclusief partnerschap). In de kritische reflectie staan concrete doelen voor 2013-2014 geformuleerd.

Aan het begin van de planning & controlcyclus staat de kaderbrief die door het College van Bestuur is vastgesteld. De doelen worden opgenomen in de jaarplannen van opleidingsmanagers en het hoofd bedrijfsbureau. Het College van Bestuur houdt voortgangsgesprekken met deze managers, mede op basis van de prestatie-indicatoren waarover maandelijks, per traject en per jaar wordt gerapporteerd. De monitorgegevens worden onder andere gegenereerd uit evaluatiegegevens, Trajectplanner, Studielink, PeopleInc en Exact.

Het bacheloronderwijs wordt periodiek geëvalueerd door de studenten. In de majorfase (OB en BB) wordt vier keer per jaar geëvalueerd, in de minorfase (WB en SB) twee keer per jaar. De opleidingsmanagers bewaken ieder het evaluatieproces van het onderwijs van de eigen fase en geven aan de medewerker kwaliteitszorg door welke studieonderdelen en docenten geëvalueerd moeten worden. De vragenlijsten worden regelmatig bijgesteld. De studenten vermeldden dat de opleiding alert reageert bij problemen en die snel probeert op te lossen.

Op verschillende momenten worden bij diverse stakeholders (studenten, medewerkers, werkveld, alumni) alle onderwerpen van de accreditatie geëvalueerd. Hiervoor is een jaarrooster opgesteld. De norm ligt op een gemiddelde van 3,5 of hoger (op een vijfpuntschaal van 1-5). Analyses van de evaluaties en voorgenomen verbeteracties worden besproken met de verantwoordelijken. Er is sprake van een sluitende kwaliteitszorgcyclus.

De academie maakt ook gebruik van audits om de kwaliteit te bewaken. In 2013 heeft een intercollegiale audit in Interactumverband plaatsgevonden. Omdat de ervaringen hiermee positief waren is de academie van plan ook interne audits en een *midterm review* aan het evaluatieplan toe te voegen.

Overwegingen en conclusie

Het panel concludeert dat de opleiding periodiek geëvalueerd wordt op basis van concrete streefdoelen en actieplannen.

De opleiding neemt zichzelf flink de maat en reageert snel als er problemen zijn. Er is een goede kwaliteitszorgcyclus. Het panel waardeert de intercollegiale audit die met collega-instellingen is uitgevoerd.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 14 Verbetermaatregelen

De uitkomsten van deze evaluaties vormen de basis voor aantoonbare verbetermaatregelen die bijdragen aan realisatie van de streefdoelen.

Bevindingen

De evaluatie- en monitorgegevens worden geanalyseerd en besproken en leiden tot verbetermaatregelen als de gegevens daar aanleiding toe geven. Op instellingsniveau bespreken het College van Bestuur en het managementoverleg de periodieke rapportages. Voorbeelden van verbeteringen die op dat niveau zijn ingezet, zijn de beperking van de uitval en het terugdringen van het langdurig ziekteverzuim.

Op bachelorniveau bespreekt de opleidingsmanager de evaluatiegegevens met de teamleiders die elk verantwoordelijk zijn voor een studiejaar. Zij koppelen de uitkomsten terug naar de vakgroepen en de studenten. In het kwaliteitsoverleg met de studenten worden de evaluatiegegevens en mogelijke verbetermaatregelen besproken. Een voorbeeld hiervan is de aanpak van knelpunten in de studiebelasting van het tweede jaar. Evaluatiegegevens van docenten worden door de opleidingsmanagers met betrokkenen besproken in de jaarlijkse gesprekscyclus (zie standaard 8). De terugkoppeling naar docenten en studenten vindt plaats via de portal en naar de studenten daarnaast via het kwaliteitsoverleg.

De kritische reflectie beschrijft welke verbeteringen de Marnix Academie naar aanleiding van de vorige accreditatie heeft doorgevoerd: de eindkwalificaties voor de academische variant zijn beter geformuleerd, het programma van de academische en de deeltijdvariant zijn ontwikkeld, alsmede de onderzoekslijn, er is een bekwaamheidsdossier ingevoerd voor de docenten en het toetsbeleid is geoperationaliseerd. Daarnaast heeft de academie verbeteringen aangebracht naar aanleiding van landelijke ontwikkelingen (bijvoorbeeld de verankering van onderzoek, onafhankelijkheid en deskundigheid van de examencommissie en de implementatie van de kennisbases) of op eigen initiatief (bijvoorbeeld de nieuwe DLWO, duurzaamheid als bijzonder kenmerk en de ontwikkeling van een geïntegreerde minor).

Overwegingen en conclusie

Er is sprake van een systematische verbeteraanpak. De terugkoppeling van evaluatieresultaten naar de studenten en docenten is goed. De opleiding heeft zowel naar aanleiding van de vorige accreditatie als proactief verbeteringen aangebracht.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 15 Betrokkenheid bij kwaliteitszorg

Bij de interne kwaliteitszorg zijn de opleidings- en examencommissie, medewerkers, studenten, alumni en het afnemend beroepenveld van de opleiding actief betrokken.

Bevindingen

De betrokkenheid van relevante partijen bij de kwaliteitszorg van de opleiding is vastgelegd in de nota *Kwaliteitszorg bachelor*. De opleiding heeft een examen- en toetscommissie voor de kwaliteitsbewaking van de toetsing en examinering (zie ook standaard 16). Docenten overleggen maandelijks over (onderwijskundige) (beleids)thema's in de teamoverleggen per fase en zijn vertegenwoordigd in de opleidingscommissie. Behalve in de verschillende overleggrema's geven de docenten hun oordeel over de academie in het tweejaarlijkse medewerkertevredenheidsonderzoek. De uitslag wordt in de personeelsbijeenkomst teruggekoppeld.

Sinds 2010 heeft de opleiding een opleidingscommissie, bestaande uit drie docenten en drie studenten. Alle varianten van de opleiding (voltijd regulier, voltijd academisch en deeltijd regulier) zijn daarbij vertegenwoordigd. Studenten overleggen daarnaast tweemaandelijks via de studentenraad met de opleidingsmanagers. De studentenraad vervult een klankbordfunctie voor klachten van de studenten en is een platform voor studentleden in de medezeggenschapsraad. Daarnaast kunnen studenten een officiële klacht indienen bij het Loket Rechtsbescherming. Zij worden hierover geïnformeerd in het Studentenstatuut. Het oordeel van de studenten over hun opleiding wordt gevraagd bij de jaarlijkse NSE, de periode-evaluaties aan het eind van een periode en/of semester, het kwaliteitsoverleg (zie standaard 14) en de exitgesprekken met studenten die de opleiding vroegtijdig verlaten. Alumni worden anderhalf jaar na hun afstuderen bevestigd over de opleiding door de HBO-monitor die jaarlijks landelijk wordt afgenomen. Er is geen actief alumni-beleid.

De Marnix Academie betreft het werkveld door hen actief te bevragen bij het opstellen van een nieuw strategisch plan en bij majeure curriculumwijzigingen. De veldadviesraad (VAR) komt vijf keer per jaar bijeen om ontwikkelingen in de opleiding te bespreken. Het werkveld is ook vertegenwoordigd in de stuurgroep van het partnerschap op bestuurlijk niveau en in de werkgroep van het partnerschap op het niveau van opleidingscoördinatoren en relatiebeheerders. Uit de gesprekken met de VAR en de stuurgroep van de opleidingsschool bleek dat men over en weer een grote betrokkenheid voelt.

De uitkomsten van de verschillende evaluatieonderzoeken worden gepresenteerd in Marnix Mix, het digitale relatiemagazine, dat aan studenten, alumni en het werkveld wordt gestuurd.

Overwegingen en conclusie

De betrokkenheid van alle belanghebbenden is prima geregeld. De aanpak is systematisch en uit de gesprekken bleek dat iedereen zich goed gehoord voelt.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

Standaard 16 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Bevindingen

Systeem van toetsing

Toetsbeleid

De Marnix Academie heeft in de *Nota Toetsbeleid 2010-2014* als uitgangspunt geformuleerd dat toetsing de beoogde competentiegroei moet ondersteunen en dat daarom de focus ligt op de ontwikkelingsgerichte benadering van toetsen, op authentieke en activerende vormen van toetsing en op integrale toetsing. Alleen basale kennis en vaardigheden worden in de eerste twee studiejaren apart getoetst (vakinhouden, vakdidactiek, onderwijskunde en pedagogiek). Bij de herziening van het toetsbeleidsplan in het najaar van 2014 wil de academie de visie op formatieve toetsing verder uitwerken, de samenhang tussen toetsen in en tussen de opleidingsfasen versterken, de landelijke kennisbasistoetsen en de eigen toetsing beter afstemmen en het gebruik van rubrics verder ontwikkelen.

Er is een toetsplan waarin per fase is beschreven welke toetsen voor hoeveel EC's worden afgenomen. De toetsvormen sluiten aan op de opleidingsfase en de beoogde eindkwalificaties. Kennis wordt in de eerste twee studiejaren getoetst via theorietoetsen en landelijke kennisbasistoetsen, begrip en toepassing via een casustoets. Praktijkbeoordeling en het assessment worden vanaf de eerste studiefase als integrale toetsvormen ingezet. In de laatste twee fasen van de opleiding doorloopt de student de cyclus van praktijkonderzoek. De opleiding is actief op zoek naar meer gevarieerde toetsvormen, zoals een beeldportfolio (zie ook standaard 6) en een TedTalk in plaats van een tentamen. Het toetsbeleid en toetsplan zijn naar het oordeel van het panel degelijk en evenwichtig.

Toetstechnische kwaliteit

De validiteit van de toetsing wordt geborgd door het gebruik van toetsmatrijzen, rubrics, uitgewerkte beoordelingsformulieren en intercollegiale consultatie.

De betrouwbaarheid wordt gewaarborgd doordat de toetsdeskundige samen met de vakexpert de kwaliteit van de toetsen voor afname en na afloop analyseert. De rollen begeleider en beoordeling zijn bij de minoren gescheiden en bij de assessments worden twee gecertificeerde onafhankelijke assessoren ingezet. De interbeoordelaarsbetrouwbaarheid wordt verder verhoogd doordat jaarlijks ten minste vier assessmentdossiers in de fasen WB en SB door duo's worden beoordeeld en doordat docenten tijd krijgen voor collegiale consultatie bij het beoordelen van onderzoek, het assessment en overige toetsen.

Voor het afstudeeronderzoek worden kalibreersessies georganiseerd en het lectoraat speelt een ondersteunende rol. Het panel vindt dat de validiteit en betrouwbaarheid zorgvuldig worden bewaakt.

Ico's worden regelmatig getraind om zelf stagiairs goed te kunnen begeleiden en beoordelen en om mentoren te kunnen trainen. De relatiebeheerder is de instituutsopleider tijdens de stages. Formeel is de ico samen met de mentor en de relatiebeheerder medeverantwoordelijk voor de beoordeling. In de praktijk legt de relatiebeheerder geen stagebezoek af tenzij er om gevraagd wordt. Het panel vindt het een kwetsbaar punt dat de pabo hierdoor geen direct zicht heeft op de kwaliteit van de oordelen van de ico's. Studenten zeiden in het gesprek met het panel dat ze een bezoek van hun docent wel op prijs zouden stellen.

Ter bevordering van de transparantie wordt gewerkt met sjablonen voor alle toetsdocumenten, met toetsmatrijzen en met operationalisering van kwaliteitscriteria bij de beoordeling van onderzoek. Studenten ontvangen jaarlijks het toetsplan en informatie over de toetsvormen in de elektronische leeromgeving. De resultaten en kwaliteitsanalyses van de toetsen zijn voor studenten inzichtelijk. De toetsresultaten worden ingevoerd in het studentinformatiesysteem Trajectplanner. De studenten lieten het panel weten dat ze goed op de hoogte zijn van de criteria waarop ze beoordeeld worden en dat die hun leerproces sturen.

Kwaliteitsborging

De examencommissie is verantwoordelijk voor het borgen van de kwaliteit van toetsing en examinering en voor de vaststelling van het toetsplan. Daarnaast is de commissie verantwoordelijk voor de afhandeling van verzoek- en bezwaarschriften, aanvragen voor vrijstellingen en het toekennen van de predicaten 'cum laude' of 'met genoegen'. De examencommissie bestaat uit vier leden en een voorzitter. Een van de leden is extern en is afkomstig uit een van de Interactum- of CEPM (*Center of Expertise Persoonlijk Meesterschap*)-partners. De examencommissie heeft het ontwikkelen en beoordelen van toetsen gedelegeerd aan de toetscommissie. De examencommissie ziet zelf toe op de borging van het eindniveau en controleert steekproefsgewijs de kwaliteit van de beoordelingen, met name de eindbeoordelingen.

De toetscommissie bestaat uit drie leden en een voorzitter. Een van de leden van de examencommissie vervult het voorzitterschap van de toetscommissie. De toetscommissie adviseert over de uitvoering van het toetsbeleid, stelt jaarlijks het toetsplan op en is betrokken bij de implementatie en evaluatie ervan. De kwaliteit van de toetsing wordt bewaakt doordat nieuwe toetsen, theorie- en casustoetsen worden gecontroleerd aan de hand van een feedbackformulier. Het toetsproces en de daarbij horende werkinstructies zijn beschreven, met raadpleging van externe experts. Het panel is van oordeel dat de kwaliteitsborging van het toetsproces goed op orde is.

De kwaliteit van examinatoren zal met ingang van 2014-2015 worden verhoogd door aan te sluiten bij het programma van eisen voor de basiskwalificatie en seniorkwalificatie examinering.

Realisatie van de beoogde eindkwalificaties

Aan het eind van de opleiding tonen studenten aan dat ze het beoogde eindniveau hebben behaald. In de reguliere voltijd- en deeltijdopleiding gaat het om een mix van toetsen:

- de minorgebonden toets SB, bestaande uit een minorspecifiek deel (vakspecifiek dossier) en een onderzoeksdeel (praktijkgericht onderzoek), te beoordelen door een onafhankelijke beoordelaar;
- de praktijkbeoordeling aan de hand van indicatoren voor de acht competenties, te beoordelen door de ico, mentor en relatiebeheerder in samenspraak;
- het eindassessment, bestaande uit een meesterstuk (assessmentdossier) waarin de student laat zien de acht competenties en de metavaardigheden reflectie, generalisatie en transfer op hbo-niveau te beheersen, en een criteriumgericht interview, te beoordelen door twee gecertificeerde eindassessoren.

Studenten van de academische variant vervangen de minorgebonden toets door drie vakken van de UU en sluiten hun pre-mastertraject af met een leeronderzoek. In het competentieprofiel zijn aanvullende indicatoren geformuleerd waaraan de student van de academische variant moet voldoen en die beoordeeld worden bij de praktijkbeoordeling en het eindassessment. Het panel is van oordeel dat de combinatie van toetsvormen een goed beeld geeft van het brede spectrum aan kennis, vaardigheden en attitude die van een startbekwame pabo-student mogen worden verwacht.

Alle studenten doen hun praktijkgerichte onderzoek in een van de partnerscholen van de Marnix Academie op basis van een verlegenheidssituatie van de school en/of de student. Hierdoor sluit het onderzoek aan bij de schoolontwikkeling. De relatiebeheerder kan een rol spelen bij de verheldering van de vraag. Er is een procesformulier dat de studenten en de begeleiders helpt om van hier uit tot een goede onderzoeksvraag te komen. Dit is een voorwaarde om met het onderzoek te kunnen starten (*go/no go*). In een groeiend aantal scholen wordt gewerkt in leerwerkgemeenschappen waar de student deel van uitmaakt.

Het panel heeft van een steekproef van studenten (in totaal 23, zie bijlage 6) de resultaten op de verschillende onderdelen, inclusief beoordeling door de opleiding, bestudeerd en met de opleiding tijdens het locatiebezoek besproken. Het panel heeft vastgesteld dat alle bestudeerde werkstukken voldoende tot goed zijn en dat de gegeven cijfers overeenkomen met het aangetroffen niveau. Bij een aantal werkstukken zou meer aandacht voor de conclusies en aanbevelingen wenselijk zijn. Het panel is van oordeel dat de nieuwe opzet met profielen zal bijdragen tot steviger onderzoeken, omdat er dan een vol studiejaar aan besteed kan worden. Alle minoronderzoeken lieten relevant en actueel brongebruik zien. Bij de academische variant was de gebruikte literatuur meer internationaal. De mix aan eindtoetsen (minoronderzoek, praktijkbeoordeling en eindassessment) stelt de opleiding naar het oordeel van het panel goed in staat om vast te stellen of de studenten daadwerkelijk alle beoogde eindkwalificaties hebben behaald.

Het panel heeft tijdens het bezoek gesproken met een aantal alumni en met vertegenwoordigers van het werkveld. In beide gesprekken kwam duidelijk naar voren dat de afgestudeerden goed voorbereid zijn op het werken in de praktijk en dat het stevige professionals geworden zijn. De alumni lieten het panel weten dat ze in hun opleiding geleerd hebben om steeds kritisch naar zichzelf en hun onderwijs te kijken. De meeste alumni van de academische variant studeren nu door in een masteropleiding en zien bij voorkeur een combinatie van lesgeven en advisering/begeleiding voor zichzelf in de toekomst. Alle alumni voelen zich goed voorbereid op het lesgeven aan verschillende leeftijdsgroepen. De vertegenwoordigers van het werkveld bevestigden de goede beroepsvoorbereiding volmondig en het panel sluit zich daarbij aan. De Marnix Academie is erin geslaagd bekwame, bevlogen en betrokken leerkrachten op te leiden.

Overwegingen en conclusie

Het panel stelt vast dat de opleiding een systeem van toetsing heeft dat aan de eisen voldoet. Er wordt creatief gezocht naar minder eenzijdige toetsinstrumenten en door de invoering van de profielen in de SB-fase kan het praktijkonderzoek beter tot zijn recht komen. Er is veel collegiaal overleg waardoor het vierogenprincipe goed wordt benut. De examen- en toetscommissie zien toe op de kwaliteit van de toetsing. Er is regelmatig scholing van instituuts- en schoolopleiders. Het panel heeft geen enkele aarzeling bij de kwaliteit van de beoordeling door de ico's en waardeert het onderlinge vertrouwen waar de opleiding ook op dit vlak blijk van geeft. Toch zou de opleiding een iets actievere rol van de instituutsopleider bij de stage dienen te overwegen.

Het eindniveau van de afgestudeerden wordt afgemeten aan een brede mix aan toetsen. Alle werkstukken die het panel heeft bestudeerd, laten het vereiste hbo-niveau zien. De werkstukken zouden nog aan kracht winnen als de resultaten systematischer werden teruggekoppeld naar de probleemstelling. De afgestudeerden van alle varianten van de opleiding functioneren naar volle tevredenheid van het werkveld en vinden dat de opleiding hen daarop goed heeft voorbereid. Het panel deelt dit oordeel volmondig.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

3 Eindoordeel over de opleiding

Oordelen op de standaarden

Het visitatiepanel komt tot de volgende oordelen op de standaarden:

Standaard	Oordeel voltijd	Oordeel deeltijd
<i>Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties</i>	goed	goed
<i>Standaard 2 Oriëntatie van het programma</i>	goed	goed
<i>Standaard 3 Inhoud van het programma</i>	goed	goed
<i>Standaard 4 Vormgeving van het programma</i>	goed	goed
<i>Standaard 5 Instroom</i>	goed	goed
<i>Standaard 6 Studeerbaarheid</i>	goed	goed
<i>Standaard 7 Duur</i>	voldoende	voldoende
<i>Standaard 8 Personeelsbeleid</i>	goed	goed
<i>Standaard 9 Kwaliteit van het personeel</i>	goed	goed
<i>Standaard 10 Kwantiteit van het personeel</i>	goed	goed
<i>Standaard 11 Materiële voorzieningen</i>	goed	goed
<i>Standaard 12 Studiebegeleiding</i>	goed	goed
<i>Standaard 13 Evaluatie resultaten</i>	goed	goed
<i>Standaard 14 Verbetermaatregelen</i>	goed	goed
<i>Standaard 15 Betrokkenheid bij kwaliteitszorg</i>	goed	goed
<i>Standaard 16 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties</i>	goed	goed

Overwegingen en conclusie

Het visitatiepanel beoordeelt alle inhoudelijke standaarden als 'goed'. Op grond van de NVAO-beslisregels kent het panel daarom de kwalificatie 'goed' als eindoordeel toe.

Het visitatiepanel beoordeelt de kwaliteit van de bestaande hbo-bacheloropleiding tot leraar Basisonderwijs van de Marnix Academie als **goed**.

4 Aanvraag bijzonder kenmerk

De Marnix Academie heeft in 2012 het certificaat Duurzaam Hoger Onderwijs met drie sterren toegekend gekregen door Hobéon. Hobéon heeft hiertoe een audit uitgevoerd aan de hand van het *Auditing Instrument for Sustainability in Higher Education* AISHE. Het panel heeft kennis genomen van het auditrapport en het toegekende certificaat en stelt vast dat de Marnix Academie hierdoor voldoet aan de criteria voor toekenning van het bijzonder kenmerk Duurzaamheid.

Het panel kan ook uit eigen ervaring op basis van het visitatiebezoek bevestigen dat duurzaamheid een doorleefde waarde is in de Marnix Academie. Duurzaamheid heeft niet alleen betrekking op *planet*, maar nadrukkelijk ook op *people*: het opleiden voor de toekomst. Dit komt tot uiting in de achtste competentie (zie standaard 1). De alumni met wie het panel heeft gesproken, vinden terugkijkend dat de aandacht hiervoor steeds sterker wordt. Studenten ondernemen activiteiten, zoals het maken van ‘zwerfies’ (selfies met zwerfvuil), om bewustzijn bij leerlingen te vergroten. Het werkveld herkent de waarden en de inspiratie van de Marnix-studenten en –docenten, maar verbindt dat niet automatisch aan het begrip duurzaamheid. Het panel concludeert daaruit dat de Marnix Academie en haar partnerscholen duurzaamheid volledig geïnternaliseerd hebben en daardoor op dit punt het hoogste niveau van bekwaamheid (‘onbewust bekwaam’) hebben bereikt.

5 Aanbevelingen

Het panel stelt vast dat de opleiding op alle punten ruimschoots aan de basiskwaliteit voldoet. Voor een verdere versterking van het programma doet het panel de volgende aanbevelingen.

1. Het panel adviseert bij de toelating voor deeltijdstudenten een individueel assessment in te zetten (standaard 5).
2. Het panel adviseert de studiebelasting goed te blijven monitoren en piekbelasting door het grote aantal schriftelijke verslagen te verminderen. De pilot met het beeldportfolio kan hierbij behulpzaam zijn (standaard 6).
3. Het panel adviseert blijvende aandacht te besteden aan de borging van de kwaliteit van de ico's en mentoren en hun na/bijscholing (standaard 9).
4. Het panel adviseert de rol van de relatiebeheerder bij het praktijkleren te versterken (standaard 16).
5. Het panel adviseert de kwaliteit van de praktijkonderzoeken verder te verhogen door de resultaten systematischer te laten terugkoppelen naar de probleemstelling (standaard 16).

6 Bijlagen

Bijlage 1: Eindkwalificaties van de opleiding

In het document 'Competenties 2013-2014' heeft de Marnix Academie uiteengezet hoe ze het kader van de zeven SBL-competenties (SBL is Stichting Beroepskwaliteit Leraren) heeft uitgewerkt en aangevuld. De aanvulling bestaat uit extra accenten in de zeven SBL-competenties en een toegevoegde achtste competentie. De uitwerking bestaat uit een uitvoerige omschrijving van iedere competentie en een specificatie van wat op de verschillende niveaus (opleidingsbekwaam, taakbekwaam, werkplekbekwaam en startbekwaam) van de student wordt verwacht.

Voor de academische lerarenopleiding zijn er aanvullingen die de extra profilering van de academisch gevormde leraar zichtbaar maken. Deze aanvullingen en accentueringen hebben met name betrekking op de uitdieping van de rol als onderzoeker en teamlid en de toegevoegde rol van ontwikkelaar en ontwerper gericht op talentontwikkeling van kinderen. De aanvullingen zijn met een ster * gemarkeerd.

Ook wordt steeds, in cursief, aangegeven hoe de beschreven competentie zich verhoudt tot de DCBO-kaders en -competenties. DCBO staat voor Diploma Christelijk Basisonderwijs.

In deze bijlage zijn de beschrijvingen van de competenties opgenomen, niet de nadere uitwerkingen.

De acht competenties zijn:

- Competentie 1: Interpersoonlijk competent.
- Competentie 2: Pedagogisch competent.
- Competentie 3: Vakinhoudelijk en didactisch competent.
- Competentie 4: Organisatorisch competent.
- Competentie 5: Competent in het samenwerken in een schoolteam.
- Competentie 6: Competent in samenwerken met de omgeving.
- Competentie 7: Competent in reflectie en ontwikkeling.
- Competentie 8: Competent in inspiratie en normatief handelen.

Competentie 1: Interpersoonlijk competent

Als leraar basisonderwijs zorg je ervoor dat er in je groep een prettig leef- en werkklimaat heerst. Een leraar die interpersoonlijk competent is, kan de principes van basiscommunicatie in de groep toepassen. Hij geeft op een goede manier leiding en schept een vriendelijke en coöperatieve sfeer. Hij bevordert de zelfstandigheid van de leerlingen en zoekt daarom in de interactie met hen een goede balans tussen:

- leiden en begeleiden;
- sturen en volgen;
- confronteren en verzoenen;
- corrigeren en stimuleren.

Daarbij is respect voor de ander (en Ander) wezenlijk. Wie interpersoonlijk competent is, weet met diversiteit om te gaan. Interpersoonlijk competent zijn speelt ook een rol in de omgang in het team, met ouders en de (school-)omgeving. Het betekent eveneens dat je feedback kunt hanteren.

De omgang met de ander is dialogisch van aard en gericht op betekenisverlening.

Interpersoonlijk competent heeft een nauwe relatie met competentie 2 (pedagogisch competent), competentie 5 (samenwerken in een schoolteam), met competentie 6 (samenwerken met de omgeving) en met competentie 8 (het normatieve handelen en het inspireren van leerlingen).

Competentie 2: Pedagogisch competent

Als leraar basisonderwijs bevordert je de (sociaal-emotionele, levensbeschouwelijke en morele) ontwikkeling van de leerlingen individueel en in de groep. Je helpt hen een zelfstandig en verantwoordelijk persoon te worden. Als pedagogisch competente leraar ben je je bewust van de manier waarop jij je verhoudt tot jouw persoonlijke waarden en normen, die van de leerlingen, en die van de school en hierop baseer je je keuzes. Daarbij is er een relatie met competentie 1 (interpersoonlijk competent), 5 (samenwerken in een schoolteam), competentie 6 (samenwerken met de omgeving) en met het normatieve handelen uit competentie 8.

Een leraar die pedagogisch competent is, creëert een veilige leef- en leeromgeving. Hij kan dat onder andere op basis van kennis van de levensbeschouwelijke/religieuze ontwikkeling van leerlingen (*relatie met pedagogische competentie DCBO*). Hij komt tegemoet aan de basisbehoeften van de leerlingen: relatie, competentie en autonomie. Daarbij kun je de uniciteit van het kind waarderen (*relatie met bekwaamheidseis 1e, pedagogische competentie DCBO*). Je hebt een pedagogische basishouding die zichtbaar is in sensitief, responsief gedrag en het hebben van hoge verwachtingen van en vertrouwen in iedere leerling.

Pedagogisch competent betekent ook dat je in staat bent de geëigende pedagogische middelen in te zetten.

Competentie 3: Vakinhoudelijk en didactisch competent

Als leraar basisonderwijs help je leerlingen zich de culturele bagage eigen te maken die is samengevat in de *kerndoelen primair onderwijs* en die elke deelnemer aan de samenleving nodig heeft om volwaardig te kunnen functioneren.

Je houdt je op de hoogte van maatschappelijke ontwikkelingen en van maatschappelijke invloeden die doordringen in de groepen en hebt een kritische houding ten opzichte van wat zich aan maatschappelijke ontwikkelingen en invloeden aandient.

Je hebt kennis van aspecten van duurzame ontwikkeling en je brengt je leerlingen respect bij voor hetgeen waard is gekoesterd te worden.

Een leraar die vakinhoudelijk en didactisch competent is, stemt de leerinhouden en zijn eigen gedrag af op de leerlingen in zijn groep en houdt rekening met individuele verschillen. Hierbij ga je uit van leer- en ontwikkelingslijnen.

* Je hebt een onderzoekende houding ten aanzien van het leren van leerlingen en kunt dat verbinden aan verbetering van leerprocessen.

Een leraar die vakinhoudelijk en didactisch competent is, heeft voldoende kennis en vaardigheid op de onderwijsinhouden en vakdidactieken. Uitgangspunt hierbij zijn de kerndoelen primair onderwijs. Voor het vak godsdienstige vorming/levensbeschouwelijke vorming wordt de vakinhoudelijke en didactische competentie in het kader van DCBO in de bijlage apart uitgewerkt.

Een leraar die vakinhoudelijk en didactisch competent is, ontwerpt in zijn groep een *krachtige leeromgeving*.

* Hij kan daarbij onderwijsmateriaal ontwikkelen dat recht doet aan talentontwikkeling van kinderen. Daarbij is er een relatie met competentie 1 (interpersoonlijk competent), competentie 2 (pedagogisch competent) en competentie 4 (organisatorisch competent).

Competentie 4: Organisatorisch competent

Als leraar basisonderwijs draag je zorg voor alle aspecten van klassenmanagement in je groep. Je hebt een goed overzicht van de taken die in een periode verricht moeten worden. Je zorgt voor een overzichtelijke, ordelijke, taakgerichte sfeer in je klas en in je lessen, zodat de leerlingen optimaal tot leren kunnen komen.

Je biedt structuur bij onzekerheid, reguleert wanneer dat nodig is en geeft ruimte waar dat kan, zodat leerlingen in toenemende mate eigenaar kunnen worden van hun leerproces.

Je daagt uit tot actief leren en richt de leeromgeving zo in dat leerlingen uitgedaagd worden om zich te ontwikkelen (krachtige leeromgeving).

Als leraar basisonderwijs ben je in staat om de verbinding te zien en te leggen met andere competenties, te weten: competentie 2 (pedagogisch competent) en competentie 3 (vakinhoudelijk en didactisch competent).

Competentie 5: Competent in het samenwerken in een schoolteam

Als leraar basisonderwijs die competent is in het samenwerken met zijn collega's lever je een bijdrage aan en ben je medeverantwoordelijk voor een goed pedagogisch, didactisch en levensbeschouwelijk klimaat op de school (*relatie met competent in samenwerken DCBO*).

*Je bent in staat beleid mee te ontwikkelen om 'optimale condities voor het leren van leerlingen' te bewerkstelligen.

Je levert een bijdrage aan en bent medeverantwoordelijk voor een goede onderlinge samenwerking en een goede schoolorganisatie. Als professional ben je een lerende die van (en met) anderen wil leren en actief bezig wil zijn met kennisontwikkeling. Zo lever je een bijdrage aan team- en schoolontwikkeling in een lerende organisatie.

Je bent in staat eigen visie en werkconcept te verbinden met de identiteit van de school en je keuzen te verantwoorden.

Competentie 6: Competent in samenwerken met de omgeving

Als leraar basisonderwijs zorg je, in het belang van de leerlingen, voor een goede samenwerking met mensen en instellingen in de omgeving van de school. Je legt en onderhoudt hiervoor professionele contacten met de ouders en verzorgers, met instellingen die zich bezig houden met de zorg voor de leerlingen en met sociaal-culturele en levensbeschouwelijke instellingen in de schoolomgeving. Het zelfde geldt voor instellingen voor voorschoolse educatie en voortgezet onderwijs en met mensen en instellingen die in relatie staan met de identiteit van de school (*relatie met competent in samenwerken DCBO*). Je bent in staat om in deze contacten met de omgeving de visie van de school te vertegenwoordigen en te verantwoorden (*relatie met competent in samenwerken DCBO*).

Daarnaast houd je je op de hoogte van de ontwikkelingen in de samenleving en in de directe omgeving van de school. Je beoordeelt deze in relatie tot de identiteit van de school en vertaalt die beoordeling naar handelen in de praktijk (*relatie met competent in samenwerken DCBO*), (*relatie met DCBO, pedagogisch competent, bekwaamheidseis 1d*).

*Je hebt oog voor ontwikkelingen, je denkt in 'grensoverschrijding' in het belang van het leren van leerlingen. Je participeert in kennisnetwerken en onderhoudt professionele contacten met kenniscentra.

Bij het samenwerken met de omgeving is er een relatie met competentie 1 (interpersoonlijk competent), 5 (samenwerken in een schoolteam) en met competentie 8 (competent in inspiratie en normatief handelen).

Competentie 7: Competent in reflectie en ontwikkeling

Als leraar basisonderwijs werk je voortdurend aan je voortgaande ontwikkeling en professionalisering. Je reflecteert regelmatig op je pedagogische, onderwijskundige en levensbeschouwelijke beroepsopvattingen en je professionele bekwaamheid en spiegelt deze onder andere aan relevante actuele literatuur rond ontwikkelingen in het beroepenveld (*relatie met competent in reflectie en professionele ontwikkeling DCBO*).

Je hebt een goed beeld van je eigen competenties en je sterke en zwakke kanten. Je werkt op een planmatige manier aan verdere ontwikkeling. Hierbij stem je je eigen ontwikkeling af op het beleid en de ambities van je school.

Je bent in staat je onderwijspraktijk te onderzoeken en te verbeteren met als doel onderwijs zodanig vorm te geven dat ieder kind zich hierin kan ontwikkelen. Je bent je bewust van je maatschappelijke opdracht en verantwoordelijkheid.

Het competent zijn in reflectie en ontwikkeling hangt samen met competentie 1 (interpersoonlijk competent) met competentie 5 (samenwerken in een schoolteam) en competentie 8 (het aspect normatief handelen).

Competentie 8: Competent in inspiratie en normatief handelen

Als leraar basisonderwijs draag je bij aan de vorming van de leerlingen. Je maakt die vormende rol waar vanuit een (verantwoord en aan wetenschappelijke bronnen gerelateerd) normatief kader, waarin jouw opvattingen over (bijvoorbeeld) recht en rechtvaardigheid, ruimte geven, bemoedigen en ondersteunen in de omgang met de ander een plaats hebben gekregen. Je bent je bewust van die opvattingen en kunt die verwoorden en verantwoorden in taal en in handelen. Je sluit in dat handelen aan bij het normatieve kader van de school.

Je laat je inspireren om je rol als docent en medeopvoeder zo goed mogelijk vorm te geven. Je hanteert (levensbeschouwelijke) inspiratiebronnen en weet de leerlingen vanuit die bronnen te inspireren. Daarmee geef je op authentieke wijze vorm aan persoonlijk meesterschap.

*Je bent een geëngageerd professional. Het onderzoeken en ontwerpen van onderwijs start vanuit een betrokkenheid/verbondenheid en levert betrokkenheid op.

Er zijn relaties met competentie 1 (interpersoonlijk competent) met 2 (pedagogisch competent) met 3 (vakinhoudelijk competent) met 5 (samenwerken in een team) met 6 (samenwerken met de omgeving) en met 7 (competent in reflectie en ontwikkeling).

Bijlage 2: Overzicht opleidingsprogramma

Inhoud van de opleiding 2014 - 2015

Reguliere opleiding

Fase opleidingsbekwaam

Semester 1 Onderwijs geven	Semester 2 Pedagogisch klimaat
Leerkracht 1	Leerkracht 2
Vakken en trainingen (inclusief taallab en professionele gecijferdheid)	Vakken en trainingen (inclusief taallab en professionele gecijferdheid)
Studiecoaching	
Praktijkleren	

Fase beroepstakenbekwaam

Semester 3 Uitgaan van onderwijsbehoeften	Semester 4 Uitdagend onderwijs
Leerkracht 3	Leerkracht 4
Vakken en trainingen (inclusief taallab en professionele gecijferdheid)	Vakken en trainingen (inclusief taallab en professionele gecijferdheid)
Studiecoaching	
Praktijkleren	

Fase werkplekbekwaam

Semester 1	Semester 2
Zorgminor	Geïntegreerde minor
Taallab	
Professionele gecijferdheid	
Studiecoaching	
Praktijkleren	

Fase startbekwaam

Semester 1 en 2
Profiel (20 EC)
Persoonlijk Leiderschap en Organisatieontwikkeling (PLO) (4 EC)
Studiecoaching (10 EC)
Praktijkleren (26 EC)

ALO**Fase opleidingsbekwaam**

Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
R&D Kijken naar kinderen	R&D Rekenen en Taal		R&D Talentontwikkeling
Vakken	Vakken	Vakken	Vakken
Informatievaardigheden Universiteit			
Studiecoaching			
Praktijkleren			

Fase beroepstakenbekwaam

Periode 5	Periode 6	Periode 7	Periode 8
R&D Diepteleren	R&D Historische sensatie		R&D Majordesign
Vakken	Vakken	Vakken	Vakken
		Methoden en technieken/statistiek 1 & 2 Universiteit (8 EC)	
Studiecoaching			
Praktijkleren			

Fase werkplekbekwaam

Semester 1		Semester 2	
R&D SEN	R&D SEN	Methoden en technieken/statistiek 3 (5 EC) Universiteit	R&D Interculturele Identiteits- Ontwikkeling
Vak			Vak
Studiecoaching			
Praktijkleren			

Fase startbekwaam

Semester 1		Semester 2	
Onderwijspsychologie & Academisch schrijven (10 EC) Universiteit		Assessment en evaluatie in onderwijs en opleiding (7,5 EC) Universiteit	Onderwijskundige veranderinterventies (7,5 EC) Universiteit
Praktijkleren		Ontwerpen van leersituaties (7,5 EC) Universiteit	Onderzoeksvaardigheden / leeronderzoek (7,5 EC) Universiteit
Studiecoaching			

Deeltijd

Fase beroepstakenbekwaam

Semester 1 en 2
Leerkracht
Vakken en trainingen
Studiecoaching
Praktijkleren

Fase werkplekbekwaam¹

Semester 1	Semester 2
Zorgminor/SEN	Geïntegreerde minor + leerarrangement
Verdiepende inhoud rondom taal, kunst, rekenen en beweging	
Trainingslijn professionele gecijferdheid en professionele taalvaardigheid	
Studiecoaching	
Praktijkleren	

Fase startbekwaam²

Semester 1	Semester 2
Keuze profiel Jonge of Oude kind	Uitloop profiel - profieloverstijgend onderwijs + extra onderzoeksbegeleiding (= inclusief persoonlijk leiderschap en organisatieontwikkeling)
Trainingslijn professionele gecijferdheid en professionele taalvaardigheid	
Studiecoaching	
Praktijkleren	

¹ Met ingang van 2015-2016

² Met ingang van 2016-2017

Bijlage 3: Deskundigheden leden visitatiepanel en secretaris

De heer prof. dr. M.J. M. Vermeulen (voorzitter)

De heer Vermeulen is ingezet als panellid vanwege zijn zeer brede en ook internationale deskundigheid op het gebied van onderwijs in al zijn aspecten. De heer Vermeulen is adviseur/toezichthouder. Hij is hoogleraar strategie-analyse voor non profit organisaties bij TIAS School for Business and Society. Binnen deze school is hij al vijftien jaar nauw betrokken bij de opleiding van managers en bestuurders in het onderwijs. Tot 2012 was hij directeur van IVA Beleidsonderzoek en Advies, een aan Tilburg University gelieerd onderzoeksinstituut dat zich specialiseert in toegepast onderzoek naar complexe beleidsproblemen en daarmee samenhangende adviesvraagstukken onder meer op het gebied van arbeid, onderwijs, veiligheid, zorg&welzijn, cultuur en sociale zekerheid. Hij is zowel aan Tilburg University als aan de Open Universiteit Nederland hoogleraar Onderwijssociologie met daarbinnen een specialisme in het toegepast onderzoek op het gebied van de relatie tussen onderwijs, arbeidsmarkt en economie. Een belangrijk toepassingsgebied is de arbeidsmarkt van de onderwijssector zelf. Daarnaast verricht hij toekomstverkenningen en werkt hij regelmatig als adviseur voor grote onderwijsinstellingen (marktverkenning, strategische positionering, managementontwikkeling) en voor het ministerie van OCenW (sturing van de onderwijssector, arbeidsmarkt sociale zekerheid in onderwijs, organisatieontwikkeling. Op dit gebied werkte hij ook regelmatig in Centraal en Oost-Europa en recent in Zuid-Afrika. Hij was tot begin 2014 lid van de raad van Toezicht van Signum (basisonderwijs Den Bosch e.o.) en voorzitter van de Raad van Toezicht van het Wellantcollege (groen vmbo/mbo). De heer Vermeulen heeft vanuit eerdere visitaties kennis van de accreditatiesystematiek.

Opleiding:

1996	Promotie aan de Universiteit van Amsterdam, dissertatie "Human Capital in the Hinterland"
1987	Sociologie, specialisatie Onderwijssociologie, Katholieke Universiteit Brabant
1982	Nieuwe Leraren Opleiding Maatschappijleer/geschiedenis, Möllerinstituut Tilburg
1978	Atheneum-A

Werkervaring:

2012 – heden	Adviseur/toezichthouder vanuit management BV V-square BV
2007 – heden	Hoogleraar onderwijssociologie Universiteit van Tilburg, leerstoel Beroepsvormingsprocessen in de onderwijssector
2006 – 2012	Directeur IVA Tilburg
2002 – heden	Hoogleraar onderwijssociologie, leerstoel scholing en arbeidsmarkt bij de Open Universiteit
2002 – 2006	Hoogleraar-directeur van het Ruud de Moor Centrum voor professionalisering van onderwijsgevenden van de Open Universiteit Nederland
1999 – heden	Hoogleraar strategie analyse non profit & Academic director a.i. public governance lab bij Tias Nimbas Business School (Universiteit van Tilburg)
1998 – heden	Academic Director masterprogramma Management in Education bij de TiasNimbas Businessschool aan de (Universiteit van Tilburg) (nevenfunctie)
1992 – 2002	Senior onderzoeker/hoofd afdeling onderwijsonderzoek bij het IVA-Tilburg
1987 – 1992	Onderzoeker/projectleider bij TNO beleidsstudies en bij de Erasmusuniversiteit
1982 – 1987	Docent maatschappijleer en sociologie in het middelbaar en hoger beroepsonderwijs

Bestuursfuncties:

2007 – heden	Lid Raad van Toezicht stichting Signum (Basisonderwijs 's-Hertogenbosch)
--------------	--

- 2008 – heden Vereniging voor onderwijsresearch/bestuurslid van de sectie OOMO (onderwijs sociologie)
- 2009 – heden Voorzitter RvT Wellant College (AOC)
- 2012 – heden Commissaris Zayaz (Woningbouwcorporatie)
- 2013 – heden Voorzitter stuurgroep onderwijs onderzoek NRO
- 2013 – heden Lid raad van Toezicht Landelijk kenniscentrum Cultuureducatie en Amateurkunst
- 2014 – heden Lid Zuidelijke Rekenkamer

Adviescommissies

- 2013 – 2014 Adviescommissie Toekomst Lerarenopleiding Noord Nederland (voorzitter)
- 2012 – 2013 Adviescommissie macrodoelmatigheid voormalig Amarantis werkgebied (voorzitter)
- 2012 – heden Board of Examinations TiasNimbos Business School (vice chair)
- 2011 – heden Evaluatiecommissie Top Institute Educational Research TIER (voorzitter)
- 2010 – heden Raad van Advies Interinuniverstar centrum voor onderwijs onderzoek ICO
- 2009 – 2011 Platform Betatechniek, auditcommissie techniek Pabo (voorzitter)
- 2007 – 2011 Geassocieerd lid Onderwijsraad
- 2006 – heden Adviescommissie leerlingen- en studentenraming OCenW (voorzitter)
- 2006 – 2011 Programmaraad Sectorbestuur Onderwijsarbeidsmarkt
- 2006 – 2011 Expertpanel OECD/CERI *Schooling for Tomorrow*
- 2006 – 2010 Adviescommissie Rotterdams Onderwijsbeleid
- 2006 – 2008 Adviescommissie terugdringing bureaucratie onderwijs
- 2004 – 2005 Voorzitter commissie proefaccreditatie Interactum Pabo's
- 2003 – 2005 Lid van de raad van advies ITS Nijmegen
- 2002 – 2003 Visitatiecommissie lerarenopleiding basisonderwijs
- 2002 – 2005 Lid commissie van advies onderwijsstatistiek (CCS/CBS)
- 1991 – 2002 Adviescommissie leerlingen- en studentenraming OCenW (lid)

De heer J.D. Linckens

De heer Linckens is ingezet vanwege zijn werkveldeskundigheid op het gebied van primair onderwijs. Hij is lid van het College van Bestuur van Stichting kom Leren te Maastricht, waar hij verantwoordelijk is voor onderwijs & ICT, financiën en huisvesting. Hij is jarenlang (algemeen) directeur primair onderwijs geweest. De heer Linckens heeft deelgenomen aan de NQA-audittraining hoger onderwijs. Voor deze visitatie heeft de heer Linckens onze handleiding voor panelleden ontvangen en is hij aanvullend geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

- Diverse vakgerichte deelopleidingen
- 2000 – 2002 Magistrum managementopleiding (tweejarig Fontys hogescholen)
- 1998 – 2000 Effectief Communiceren (tweejarig trainingstraject)
- 1974 – 1978 Pedagogische Academie (onderbreking militaire dienst)

Werkervaring:

- 2014 – heden Lid College van Bestuur – Stichting kom Leren - Maastricht
- 2005 – 2013 Algemeen directeur primair onderwijs
- 2003 – 2004 Interim directeur (combinatietoek met directeursfunctie)
- Part-time Freelance consultant (advies VVE-GOA trajecten)
- 1998 – 2005 Directeur primair onderwijs (te Oirsbeek)

- 1997 – 2001 Directeur/ directie huisvesting en bestuurssecretariaat (combinatiefunctie met vorige en volgende functie), te Schinnen
- 1983 – 1998 Directeur/ leraar primair onderwijs (combinatiefunctie te Doenrade)
- 1978 – 1983 Leraar primair onderwijs

Bestuurlijke ervaring:

- 15 jaar lid gemeentelijke onderwijscommissie
- 3 jaar lid gemeentelijke commissie algemeen beleid
- diverse bestuursfuncties verenigingen en instellingen
- diverse bestuursfuncties overleg primair onderwijs (opleiden in school, PO tafel Limburg)

Mevrouw E.M. Suasso de Lima de Prado

Mevrouw Suasso de Lima de Prado is ingezet vanwege haar deskundigheid op het gebied van pabo en leren en innoveren en vanwege haar inzicht in de internationale ontwikkelingen in dit werkveld. Mevrouw Suasso de Lima de Prado is docent pedagogiek/onderwijskunde en tutor master Leren en Innoveren aan Saxion Hogeschool en programmaleider en beleidsadviseur Opleiden in de School aan Academische Opleidingsschool Twente. Daarnaast is zij trajectcoördinator bij Vereniging Lerarenopleiders Nederland (Velon), waar zij tevens zelf geregistreerd lerarenopleider is. Mevrouw Suasso de Lima de Prado heeft bijgedragen aan diverse congressen in zowel binnen- als buitenland en meegewerkt aan diverse projecten in Suriname. Mevrouw Suasso de Lima de Prado heeft ervaring met visitaties. Voor deze visitatie heeft mevrouw Suasso de Lima de Prado onze handleiding voor panelleden ontvangen en is zij aanvullend geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

- 1991 – 1993 Omscholingscursus Montessori basisonderwijs - Hogeschool Edith Stein Hengelo
- 1985 – 1992 MO-A en MO-B pedagogiek
 - 1992 H.K.P. (Hogere Kaderopleiding Pedagogiek), Beroepvariant orthopedagogiek met als afstudeerrichting management en beleid, eerstegraads bevoegdheid - Noordelijke Hogeschool te Zwolle
 - 1988 H.S.A.O. (Hoger Sociaal Agogisch Onderwijs), tweedegraads bevoegdheid - Noordelijke Hogeschool te Zwolle
 - 1988 H.P.O. (Hoger Pedagogisch Onderwijs), tweedegraads bevoegdheid - Noordelijke Hogeschool te Zwolle
- 1988 – 1989 Muziek basisonderwijs - Dr. Gehrels-instituut
- 1984 – 1985 Applicatiecursus basisonderwijs - Pabo te Deventer
- 1976 – 1980 Akte-A en akte-B - Kleuterleidsters Opleidingsschool te Apeldoorn

Werkervaring:

- 2011 – 2014 Tutor Master Leren en Innoveren - Saxion Hogeschool
- 2006 – heden Programmaleider en beleidsadviseur Opleiden in de School - Academische Opleidingsschool Twente – Saxion Lerarenopleiding Hengelo
- 1994 – heden (Hoofd) docent pedagogiek/onderwijskunde - Saxion Hogeschool Beroepsregistratie lerarenopleider - Vereniging Lerarenopleiders Nederland (Velon)
- 1995 – 2009 (Hoofd) docent - Hogeschool Edith Stein
- 1994 – 2009 Begeleiden van studenten in de praktijk (opleidingsscholen) en op de hogeschool, Pabo en tweedegraads lerarenopleiding - Hogeschool Edith Stein
- 1994 – 2003 Docent - Montessori-opleiding

1979 – 1997 Leerkracht basisonderwijs en vakleerkracht muziek in alle jaargroepen

Overig:

- 2013 – 2018 Geregistreerd lerarenopleider – Velon/SRLo
- 2013 – heden Trajectcoördinator Velon beroepsstandaard en registratie lerarenopleiders
- 2012 Lid Werkgroep Kennisbasis Pabo
- 2009 – 2011 Project Krachtig Meesterschap
- 2009 – 2011 Twinnig-project Suriname – Nederland
- 2008 Inservice training hoofdkleuterleidsters Suriname in samenwerking met SLO (Stichting Leerplanontwikkeling Enschede) op basis van curriculumanalyse Suriname
- 2008 – 2012 Lid kenniskring Rich Media & Teacher Learning
- 2002 – heden Voorzitter werkgroep Opleiden in de School – Twentse Partnerschappen
- 2002 – 2006 Lid taakgroep toetsing
- 2003 – 2009 Projectleider - Pilot vraaggestuurd curriculum
- 2003 – 2007 Vakgroepvoorzitter Pedagogiek / Onderwijskunde
- 2003 – 2005 Secretaris medezeggenschapsraad - Edith Stein/OCT
- 1997 – 2002 Voorzitter Werkgroep Montessori-Opleiders

Publicaties (meer op aanvraag):

- Institute of Education, University of London (2012), Snoek, M., Spil, S., Berg, E. van den, Suasso de Lima de Prado, E.M.; In search of teacher excellence: honours programmes and the recognition of teacher excellence in the Netherlands, Vol 8, No2 (2012)
<http://www.reflectingeducation.net/index.php/reflecting/article/view/117>
- Tijdschrift voor lerarenopleiders (2011), Berg, E. van den. & Suasso de Lima de Prado, E.M. Kenmerken van excellent leraarschap in beeld. Tijdschrift voor Lerarenopleiders, 32(4), 16-22.
- Didactief (2011), Berg, E. van den & Suasso de Lima de Prado, E.M. *Uitblinken op video*. Didactief, 41(5), 7-9.
- Multimedia cases voor het project 'Actief Leren' Suriname (2011), Berg, E. van den, Glaser, R., Suasso de Lima de Prado, E.M., Gadum, D., Ramlal, V., Heinze, I., Fernand, C. Actief leren; 12 Onderwijsthema's met 34 multimedia cases.
- Aanvraagdossier Toetsing Opleidingsschool Twente, Redactie Suasso de Lima de Prado, E.M. (2009). Regionaal samenwerkingsverband Opleiden in de School: Eerste tranche VCPOCT/HES en OPOA/HES & Tweede tranche HES/TEP (Twents Educatief Partnerschap).

De heer C. van Drieberge

De heer Van Drieberge is ingezet als studentlid. Hij volgt de opleiding Academische Pabo aan Hogeschool van Arnhem en Nijmegen en Radboud Universiteit Nijmegen. Daarnaast is hij lid van de opleidingscommissie. De heer Van Drieberge is representatief voor de primaire doelgroep van de opleiding en beschikt over studentgebonden deskundigheden met betrekking tot de studielast, de onderwijsaanpak, de voorzieningen en de kwaliteitszorg bij opleidingen in het domein. Voor deze visitatie is de heer Van Drieberge aanvullend individueel geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

- 2011 – heden Academische Pabo (Pabo en Pedagogische Wetenschappen) – Hogeschool van Arnhem en Nijmegen en Radboud Universiteit Nijmegen

Overig:

2013 – heden Voorzitter - Studentendebatvereniging Trivium

Mevrouw dr. M.J.H. van der Weiden

Mevrouw Van der Weiden is ingezet als NQA-auditor. Zij heeft meer dan tien jaar ervaring met visiteren en kwaliteitszorg in alle sectoren van het hoger onderwijs (hbo en wo). Verder heeft zij twintig jaar ervaring met onderwijsmanagement en onderwijsbeleid in het mbo, hbo, wo en internationaal onderwijs. Mevrouw Van der Weiden heeft in het voorjaar van 2012 deelgenomen aan de training van de NVAO en de intervisie in december 2012. Zij is gecertificeerd secretaris.

Opleiding:

1978 – 1986 Rijksuniversiteit Utrecht, Klassieke taal- en letterkunde

1972 – 1978 Rijksuniversiteit Utrecht, Psychologie

Werkervaring:

2012 – heden Freelance secretaris en projectleider QANU en NQA; zelfstandig onderwijskundig adviseur (Marianne van der Weiden Onderwijsadvies)

2004 – 2012 Manager Strategie en Onderwijs bij de MBO Raad

1998 - 2004 Academic Registrar bij het Institute of Social Studies, Den Haag

1998 Hoofd bureau Procesmanagement Lerarenopleidingen bij de HBO-raad

1987 – 1998 Beleidsmedewerker Onderwijs bij de VSNU (Projectleider visitatiestelsel onderwijs, aansluiting vwo-wo)

1987 – 1991 Onderzoeker NWO bij de Katholieke Universiteit Nijmegen (Radboud Universiteit) (voorbereiding dissertatie)

1986 Onderwijsbeleidsmedewerker Subfaculteit Psychologie, Katholieke Universiteit Brabant (Tilburg University)

1981 - 1986 Onderwijskundig onderzoeker IOWO (instituut voor onderwijskundige dienstverlening), Katholieke Universiteit Nijmegen (Radboud Universiteit)

1979 - 1981 Onderwijsstimuleringsmedewerker Politicologie, Internationale Betrekkingen, Katholieke Universiteit Nijmegen (Radboud Universiteit)

Bijlage 4: Bezoekprogramma

1 oktober 2014

<i>Tijdstip</i>	<i>Thema en gespreksdeelnemers</i>	
09.30 – 10.00 uur	Ontvangst en beoordeling	
10.30 – 11.00 uur	Presentatie Marnix Academie Mevrouw drs. B.E. de Kort Mevrouw E. Reinders, MSc De heer drs. K. Luijs Mevrouw drs. J. de Putter	Waarnemend voorzitter College van Bestuur Docent Docent Programmaleider ELO
11.00 – 15.30 uur	Vorbereiding materiaalbestudering	
12.30 – 13.30 uur	Lunch	
13.30 – 14.00 uur	Rondleiding Spreekuur Gesprek voorzitter MR De heer drs. M. Hunziker Mevrouw drs. J.H.M. van der Horst	Voorzitter MR Lid MR
15.30 – 16.15 uur	Studenten propedeuse en hoofdfase Mevrouw F. Groot Mevrouw L. Roording Mevrouw G. van der Plas Mevrouw H. Kalab Mevrouw D. Goud Mevrouw V. Mooijman De heer W. Nieuwenhuizen Mevrouw S. Hirs	Opleiding en fase Voltijd regulier, fase BB Voltijd regulier, fase WB Voltijd regulier, fase SB Voltijd regulier, fase SB Voltijd regulier, fase SB Voltijd, ALO, fase SB Deeltijd, fase WB Deeltijd, fase SB
16.30 – 17.15 uur	Docenten De heer drs. J. van der Eijk Mevrouw S. de Kleer, MSc Mevrouw drs. A. Bouwman Mevrouw drs. Y. Aarsen-Koevoets De heer drs. F. van Herwaarden Mevrouw J. Waelen, MSc	Vakgroep Pedagogiek, onderwijskunde Pedagogiek, onderwijskunde Nederlands Rekenen/Wiskunde Natuur, milieu, techniek Pedagogiek, onderwijskunde Teamleider OB-fase, studiecoach Studiecoach Studiecoach Teamleider WB-fase en ALO, studiecoach Studiecoach Teamleider deeltijd
17.15 – 18.00 uur	Vorbereiding en materiaalbestudering	

2 oktober 2014

Tijdstip	Thema en gespreksdeelnemers		
08.30 – 09.45 uur	Vorbereiding en materiaalbestudering		
09.45 – 10.15 uur	<i>Alumni</i>	<i>Opleiding</i>	
	Mevrouw M. Bosch	Voltijd	
	Mevrouw M. Schilperoort	Voltijd	
	Mevrouw L. Radius	Voltijd	
	Mevrouw B. Mülder	Voltijd	
	Mevrouw E. van Andel	Deeltijd	
	Mevrouw W. Buser	ALO	
10.30 – 11.15 uur	<i>Examinatoren</i>		
	Mevrouw W. Ensink	Bewegingsonderwijs	Studiecoach
	De heer H. van Haaren	Rekenen/wiskunde	Studiecoach
	Mevrouw E. Reinders, MSc	Pedagogiek, onderwijskunde	Relatiebeheerder, studiecoach ALO
	Mevrouw drs. M. Hendriks	Aardrijkskunde	Relatiebeheerder, studiecoach
	De heer A. Vonk, MA	Geschiedenis	Studiecoach ALO
	Mevrouw drs. A. Schaafsma	Nederlands	Relatiebeheerder, studiecoach
	Mevrouw drs. J. Kuiper	Aardrijkskunde	Coördinator praktijkleren, relatiebeheerder, studiecoach
11.30 – 12.15 uur	<i>Opleidingsmanagement</i>		
	Mevrouw drs. B.E. de Kort	Waarnemend voorzitter College van Bestuur	
	Mevrouw dr. J. Snippe, MBA	Lid College van Bestuur	
	Mevrouw drs. M. van Rossum	Opleidingsmanager majorfase	
	De heer J. K. Verheij	Opleidingsmanager minor	
12.15 – 13.15 uur	Lunch		
13.15 – 14.00 uur	<i>Examen- en toetscommissie</i>		
	Mevrouw dr. M. van Diepen	Nederlands	Voorzitter examencommissie
	Mevrouw drs. B. Kenter	Pedagogiek, onderwijskunde	Lid examencommissie, voorzitter toetscommissie
	Mevrouw drs. E. Wijffels	Pedagogiek, onderwijskunde	Lid examencommissie
	Mevrouw drs. V. Kok	Onderwijskundig beleidsmedewerker	Lid toetscommissie, plaatsvervangend voorzitter toetscommissie
	De heer drs. K. Luijs	Pedagogiek, onderwijskunde	Lid toetscommissie
14.00 – 14.45 uur	<i>Opleidingscommissie en veldadviesraad</i>		
	Mevrouw drs. H. Hoogenkamp	Lid opleidingscommissie (medewerker)	
	Mevrouw K. van Groot Battavé	Lid opleidingscommissie (student)	
	De heer H. de Vink, MES	Lid veldadviesraad	

Mevrouw L. Buijs Lid veldadviesraad
Mevrouw J. van der Lee Lid veldadviesraad

15.30 – 16.30 uur *Beoordelingsoverleg panel*

16.30 – 17.00 uur *Terugkoppeling bevindingen*

Mevrouw drs. B.E. de Kort	Waarnemend voorzitter College van Bestuur
Mevrouw dr. J. Snippe, MBA	Lid College van Bestuur
Mevrouw drs. M. van Rossum	Opleidingsmanager majorfase
De heer J. K. Verheij	Opleidingsmanager minor
Mevrouw drs. M. Wagenaar	Teamleider BB-fase,
Mevrouw drs. Y. Aarsen- Koevoets	Teamleider WB-fase
Mevrouw J. Waelen, MSc	Teamleider deeltijd
Mevrouw drs. M.F. Jansen	Programmaleider partnerschap

Bijlage 5: Bestudeerde documenten

Beoogde eindkwalificaties

- OER 2013 – 2014*
- Borging hbo-niveau ³
- Berg, B. van den, Kort, B. de, Wal-Maris, S. van der (2014). *Bekwaam, betrokken, bevlogen*. Utrecht: Marnix Academie*
- Strategisch plan 2013 – 2017 *Nieuwe Leer-Kracht*
- European Network on Teacher Education Policies (ENTEP). *What is a 'European teacher'? A discussion paper.*^{4**}
- Ala-Mutka, K. Redecker, C., Punie, Y., Ferrari, A., Cachia, R., Centeno, C. (2010). *The Future of Learning: European Teachers' Visions*. Report on a foresight consultation at the 2010 e Twinning Conference. Seville. **
- Beleidsplan wereldburgerschap/internationalisering *Grenze(n)loos leren en onderwijzen*
- Implementatieplan NLQF 2014
- Samenvattend overzicht van ontwikkelingen sinds 2009 en evaluatiegegevens

Programma

- Strategisch plan 2013 – 2017 *Nieuwe Leer-Kracht*
- Marnix Academie (2014). *Opleiden voor een beroep in beweging*. Update opleidingsdidactiek**
- Onderzoekslijn Marnix Academie 2014 **
- Notulen Stuurgroep Partnerschap**
- Notulen werkgroep Partnerschap**
- Notulen veldadviesraad**
- Programma vrijdagmatinees
- Boekenlijsten alle varianten*
- Studieroutes *
- Beknopt curriculumoverzicht*
- OER 2013-2014*
- OER 2014-2015
- Studiegids*
- Borging hbo-niveau
- Studieroute Studiecoaching *
- Handboek voor studiecoaches
- Handboek Praktijkleren*
- Uitwerking studiekeuzeactiviteiten
- Reglement studiekeuzeactiviteiten bacheloropleiding
- Overzicht bindende studieadviezen
- Notitie uitval propedeuse
- Evaluatiegegevens open dagen
- Evaluatiegegevens meeloopdagen
- Overzicht redenen studiebeëindiging
- Projectplan OSSR, versie 1.0
- Beleidsplan *Studeren met een functiebeperking*
- Representatieve selectie uit het studiemateriaal**
- Samenvattend overzicht van ontwikkelingen sinds 2009 en evaluatiegegevens

³ Documenten voorzien van * zijn verplicht als bijlage

⁴ Documenten voorzien van ** zijn verplicht als bijlage ter inzage

Personeel

- Personeelsbeleidsplan 2014 – 2018**
- Functiebeschrijvingen**
- Professionaliseringsplan**
- Regeling beoordelen en belonen**
- Voorbeeld POP's
- MTO**
- Plan van aanpak MTO**
- Een samenvattend overzicht van docenten*
- Inwerkplan (introductiebeleid)
- Marnix Academie (2014). *Opleiden voor een beroep in beweging*. Update opleidingsdidactiek*
- Jaartaakbeleid met formules
- Jaartaakbeleid onderwijzend personeel
- Project e-competenties
- Samenvattend overzicht van ontwikkelingen sinds 2009 en evaluatiegegevens

Voorzieningen

- Visie mediatheek
- Verslag activiteiten mediatheek 2014-2015
- Visie DLWO
- Projectplan DLWO
- Marnix Academie (2014). *Opleiden voor een beroep in beweging*. Update opleidingsdidactiek*
- Studieroute studiecoaching
- Handboek studiecoaching
- Studieroute per fase/programma
- Meerjarenonderhoudsplan**
- Rapportage benutting onderwijsruimten**
- Wervingsplan**
- Samenvattend overzicht van ontwikkelingen sinds 2009 en evaluatiegegevens

Kwaliteitszorg

- Strategisch plan 2013 – 2017 *Nieuwe Leer-Kracht***
- Strategisch plan en indicatoren**
- Jaarplan bachelor**
- P&C-cyclus**
- Maandelijke, triaal- en jaarrapportages**
- Trendoverzicht**
- Kwaliteitszorg bachelor 2014-2015*
- Notulen kwaliteitsoverleggen**
- Reglement opleidingscommissie**
- Notulen opleidingscommissie**
- Marnix Mix
- Studentenstatuut
- Rapportage NSE 2014**
- Werkveldtevreedenheidsonderzoek**
- HBO-monitor**
- Samenvattend overzicht van ontwikkelingen sinds 2009 en evaluatiegegevens

Toetsing

- Vier afstudeerwerken**

-
- Representatieve selectie van toetsopgaven en feitelijk gemaakte tussentijdse en afsluitende toetsen en de beoordeling daarvan**

 - Portfolio's van de vier alumni plus cijferlijsten**

 - Nota Toetsbeleid 2007-2010*

 - Nota Toetsbeleid 2010-2014*

 - Toetsbeleid *Een pas op de plaats* (2012)*

 - Rapport intercollegiale audit: Toetsing en beoordeling

 - Formatief toetsen op de Marnix Academie

 - Toetsplan*

 - Onderzoekslijn Marnix Academie 2014*

 - Jaarverslag toetscommissie**

 - Jaarverslag examencommissie**

 - Borging hbo-niveau*

 - Eindrapportage pilot portfolio behorend bij 3-jarig SURFonderzoek 'Van wie is dit portfolio? De beoordeling beoordeeld' uitgevoerd in samenwerking met hogeschool de Kempel

 - Profiel examinatoren Marnix Academie**

 - Toetsproces

 - Samenvattend overzicht van ontwikkelingen sinds 2009 en evaluatiegegevens

Bijlage 6: Overzicht bestudeerde afstudeerwerken

Hieronder een overzicht van de studenten van wie het panel de afstudeerwerken heeft bestudeerd. Conform de regels van de NVAO zijn alleen de studentnummers opgenomen.

Voltijd:

90340
90221
80186
80155
100207
100188
100033
100190
100264
100213
100102
100237
100064
90179
100247

Deeltijd:

100517
110370
90465
110396

Academische lerarenopleiding:

90108
100076
100144
100268

Bijlage 7: Verklaring van volledigheid en correctheid

Netherlands Quality Agency

Verklaring van volledigheid en correctheid van de informatie

Betreffende de visitatie van de opleiding:

Opleiding tot leraar Basisonderwijs

Instelling: Marnix Academie

Visitatiedatum: 1, 2 en 3 oktober 2014

Ondergetekende: ... *B. E. de Kort*

vertegenwoordigend het management van de genoemde opleiding,

in de functie van: ... *waarneemend voorzitter College v. Bestuur*

verklaart hierbij dat alle informatie ten behoeve van de visitatie van de genoemde opleiding in volledigheid en correctheid ter beschikking wordt gesteld, *waaronder informatie over alternatieve afstudeerroutes die momenteel en/of gedurende de afgelopen 6 jaar (hebben) bestaan*, zodat het visitatiepanel tot een op juiste feiten gebaseerde oordeelsvorming kan komen.

Handtekening: *B. E. de Kort*

Datum: *26/10/14*